

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

DĚTSKÉ LETNÍ TÁBORY JAKO FORMA CESTOVNÍHO RUCHU

Diplomová práce

(magisterská)

Autor práce: Bc. Jiřina Míčková, Rekreologie

Vedoucí práce: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.

Olomouc 2018

Jméno a příjmení autora: Bc. Jiřina Míčková
Název diplomové práce: Dětské letní tábory jako forma cestovního ruchu
Pracoviště: Katedra rekreologie
Vedoucí diplomové práce: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.
Rok obhajoby diplomové práce: 2018

Abstrakt:

Má diplomová práce se zaměřuje na dětské letní tábory jako součást organizovaného cestovního ruchu dětí a mládeže. Hlavním cílem práce je analýza výběrových faktorů, týkajících se účasti na dětských táborech u dětí ve Středisku volného času Krnov. Z teoretického hlediska poskytuje práce základní informace o volném čase dětí a mládeže, cestovním ruchu dětí a mládeže, o historii a současnosti letních táborů a blíže si specifikujeme subjekty, které se pobytem dětí na táborech zabývají. V praktické části je prvotně vytvořena analýza Střediska volného času Krnov. Následně jsou analyzovány výsledky dotazníkového šetření, které byly pořízeny přímo na táborech. Výzkumná jednotka byla složena z 254 probandů ve věku 6 - 15 let. Jedním z nejzajímavějších poznatků je, že u dětí ve věku 11 – 15 let jsou oblíbené tábory pobytového charakteru. Je také patrné, že SVČ Krnov tábory provádí kvalitně a děti by byly ochotny účastnit se stejného tábora klidně znova. Jelikož z výsledků vyplývá, že jisté sledující rozdílly ve výběru vhodného tábora pro dítě či mládež existují našim nynějším záměrem je přenést získané poznatky do praxe.

Klíčová slova:

Volný čas, cestovní ruch, organizovaný cestovní ruch dětí a mládeže, letní tábor

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Bc. Jiřina Míčková
Title of the master thesis: Children's summer camps as a form of tourism
Department: Department of Recreology
Supervisor: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.
The year of presentation: 2018

Abstract:

My diploma thesis focuses on children's summer camps as part of organized tourism for children and youth. The main aim of the study is the analysis of selective factors relating to participation in children's camps for children at the Leisure Centre in Krnov. From a theoretical point of view, the work provides basic information on children's and youth's leisure time, children's and youth tourism, the history and presence of summer camps, and specifies in detail issues dealing with stays of children in children's camps. In the practical part, a situational analysis of the Krnov Leisure Centre is created. The outcomes of the questionnaire survey, which were taken directly at the camps, are then analysed. The research unit consisted of 254 respondents aged 6-15 years. One of the most interesting findings is that among the children aged between 11 and 15 years, camps of residential character are popular. It is also evident that the Leisure Centre in Krnov performs well in the camps and the children would be willing to take part in the same camp again and again. As the results also show that some observed differences in choosing a suitable camp for a child or youth exist, it is our current intention to transfer the lessons learned to practice

Keywords:

Leisure time, tourism, organized children and youth tourism, summer camp

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně pod vedením Ing. Evy
Schwartzhoffové, Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala
zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne

Děkuji Ing. Evě Schwartzhoffové, Ph.D. za pomoc a cenné rady, které mi poskytla při zpracování diplomové práce.

OBSAH

OBSAH	6
ÚVOD	7
1 PŘEHLED POZNATKŮ	8
1.1 VOLNÝ ČAS	8
1.2 VOLNÝ ČAS DĚTÍ A DOSPÍVAJÍCÍCH	11
1.2.1 Výchova ve volném čase z pedagogického hlediska.....	12
1.2.2 Výchova ve volném čase z psychologického hlediska.....	14
1.2.3 Způsoby trávení volného času současné generace dětí a mládeže	16
1.3 CESTOVNÍ RUCH	19
1.3.1 Vývoj cestovního ruchu.....	19
1.3.2 Klasifikace cestovního ruchu	20
1.3.3 Dětský tábor jako produkt cestovního ruchu.....	22
1.3.4 Služby pobytového tábora	22
1.4 CESTOVNÍ RUCH DĚTÍ A MLÁDEŽE SE ZAMĚŘENÍM NA TÁBORY	25
1.4.1 Dětské tábory.....	28
1.4.2 Historie dětských táborů.....	30
1.4.3 Klasifikace táborů.....	31
1.4.4 Legislativa upravující pořádání dětských táborů.....	34
1.4.5 Subjekty pořádající dětské tábory	37
1.4.6 Současný stav na trhu pobytových táborů	42
1.5 Středisko volného času Krnov	44
1.5.1 Organizační struktura	45
2 CÍLE A ÚKOLY	47
2.1 CÍL	47
2.2 DÍLČÍ CÍLE	47
2.3 ÚKOLY	47
2.4 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	48
3 METODIKA	49
4 ANALÝZA SKUTEČNÉHO STAVU SVČ KRNOV	51
5 VÝSLEDKY	54

6	DISKUZE	65
7	ZÁVĚR.....	70
8	SOUHRN	72
9	SUMMARY.....	73
10	REFERENČNÍ SEZNAM.....	74
11	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	80
12	SEZNAM PŘÍLOH	81

ÚVOD

Předkládaná diplomová práce se zaměřuje na problematiku cestovního ruchu a volného času dětí a mládeže. Je zřejmé, že způsob využívání volného času u dětí a dospívajících je ovlivňován nejrůznějšími faktory. Správná volba volnočasových aktivit a subjektů, které je nabízejí, je pro rodiče důležitým krokem ve formování osobnosti dítěte.

V dnešní době je nabídka cestovního ruchu pro některé rodiny často finančně nedostupná, proto tábory mnohdy organizované školskými zařízeními, mohou být pro děti jedinou příležitostí jak cestovat. Oblast letních táborů v návaznosti na cestovní ruch dětí a mládeže je hlavním tématem této práce. Účast na táboře je někdy první zkušenost dítěte s cestovním ruchem a může pozitivně ovlivnit jeho budoucí rozhodování v dané oblasti.

Letní tábory jsou v České republice oblíbenou formou cestovního ruchu a neustále se rozvíjejí. Rodiče hledají pro své děti během letních prázdnin vhodnou náplň volného času, bezesporu se tak tvoří i velký konkurenční boj subjektů nabízející volnočasové aktivity a letní tábory. Organizace si kvalitně připraveným letním táborem pěstuje své klienty, kteří se vracejí k jejich akcím či zájmovým útvarům ve školním roce. Dnešní nabídky jsou různorodě zaměřené, a lze tvrdit, že si většina dětských klientů najde, to co je jim blízké.

Téma jsem si vybrala z osobních důvodů. Jsem zaměstnancem Střediska volného času Krnov, kde mám na starosti oddělení prázdninové činnosti. Pravidelně pro klientelu krnovského regionu letní dětské tábory pořádáme a máme dlouholeté zkušenost. Neustále se snažíme tuto oblast obohatit o nové náměty či přijít na trh s něčím novým. Pomocí získaných výsledků práce chceme zvýšit poptávku po našich nabízených táborech a realizovat takovou činnost, o kterou je opravdu zájem. Proto jsou i předmětem výzkumu zejména rozdíly ve volbě mezi příměstským a pobytovým táborem.

Práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část se zabývá, jednotlivými vymezeními a klasifikacemi pojmů jako je volný čas a cestovní ruch s primárním důrazem na děti a dospívající. Je zde naznačena i historie táborové činnosti, její právní ukotvení, jsou shrnuty subjekty, které se touto praxí zabývají a také je popsána instituce SVČ Krnov. Praktická část je zahájena analýzou SVČ Krnov. Následně jsou prezentovány výsledky dotazníkového šetření 254 respondentů pomocí grafů, tabulek a slovního hodnocení. Celá diplomová práce směřuje k naplnění stanoveného cíle, kterým je zjistit co ovlivňuje klienty ve výběru letních táborů.

1 PŘEHLED POZNATKŮ

Tato kapitola je věnována výkladu základních pojmů spojených s tématem dětské letní tábory, jako forma cestovního ruchu. Jako základní téma stanovuji volný čas, který je potřeba si v čase a místě dostatečně vymezit. Dále tuto tematiku rozšiřuji směrem k dotčenému zkoumanému vzorku, kterým jsou děti a mládež. Předmětem zkoumání této práce je, kdo a jakým způsobem ovlivňuje u dětí výběr letních pobytových táborů. Volba zájmového vzdělávání je této problematice blízká, a proto je jí také věnována značná část teoretického vymezení. Přiblížíme si hlavní aspekty ve volbě trávení volného času, a jaké formy mohou dětské jednání ovlivňovat. Ve druhé části této kapitoly si specifikujeme cestovní ruch všeobecně i cestovní ruch dětí a mládeže. Následně se budeme věnovat dětským letním táborům, rozdělíme si subjekty, které se danou problematikou zabývají a co z legislativního hlediska musejí splňovat.

1.1 VOLNÝ ČAS

Co je „volný čas“? U většiny lidí toto sousloví vyvolává příjemný pocit. Člověk nevykonává nic pod tlakem, má možnost věnovat se činností uspokojujícím, přinášejícím pocit radosti, štěstí, pohody a seberealizace. Může to být čas patřící odpočinku, poznání, svobodnému rozhodování či zdokonalování se v oblíbené činnosti. Pro každého má využití volného času jiný význam a směr, ale vždy by nám měl přinášet pocit uspokojení. Někomu může určitá činnost přinášet radost, pro jiného to může být povinností. Člověk by se měl naučit optimálně dostat oblasti povinností a volného času do rovnováhy, aby vše vyhovovalo jeho potřebám.

Uchopení volného času společností si prošlo také jistým vývojem. V návaznosti na jiné odvětví se v literatuře tento pojem objevuje velmi často. První zmínky o něm se objevují již v antice. Již několik let před naším letopočtem řecký filozof Aristoteles ukládá nejvyšší hodnotu rozjímavé činnosti, která uspokojuje člověka. Touto činností se člověk vzdělává, rozvíjí svůj talent a co nejvíce se tak podobá bohům. Tomuto by se člověk měl věnovat ve svém volném čase, který Aristoteles nazývá „scholé“. Je zajímavé, že tento pojem dnešní civilizaci připomíná výraz „škola“, která se však charakterizuje povinností

učit se, což je v rozporu s tehdejšími vymezeními volného času. Hlavní rysy antického výrazu „scholé“ jsou podobné významu dnešního termínu „volný čas“.

Tento termín má za sebou bohatou historii a vývoj. Volným časem se v současné době zabývá řada oborů, zejména pak rekreologie, pedagogika volného času, cestovní ruch, psychologie, ekonomie nebo lékařské vědy. Na volný čas lze nahlížet z mnoho různých pohledů, přičemž anglicky píšící autoři používají pojem „leisure“. V zahraničí jsou již poměrně zavedené volnočasové studie (anglicky *leisure studies*), což je uznávaný obor, mezi jehož hlavní témata patří rekreace, volný čas nebo turismus (viz např. Best, 2010).

V oboru rekreologie se volným časem zabývá například Fojtík (2011), který jej odvozuje od práce. Volný čas tedy definuje jako opak práce, ta je vymezena dobou a konkrétní činností, která je kontrolována. Naproti tomu volný čas definuje jako, nespecifikovaná svobodná volba volnočasové činnosti, která není kontrolována a nesouvisí s vydáváním peněz. Popisuje zde dva typy lidského chování a nazývá je Hypotéza kontrastu a Hypotéza shody. První skupina lidí má potřebu činnosti ve svém volném čase radikálně změnit oproti pracovním aktivitám. Naopak někteří lidé se však se svou prací velmi blízce ztotožňují a přenáší její prvky a aktivity i do chování ve volném čase, pak hovoříme o hypotéze shody. Také říká, že každý jedinec považuje za svou volnočasovou činnost něco jiného, jde tedy o téma velice široké, protože se vztahuje na individuální potřeby jedince. Hodnotu práce ve svém díle zmiňují i Pávková et al. (2008), kdy hovoří také o dvou rovinách. O první skupině lidí hovoří jako o lidech, kteří žijí jen povinnostmi a volný čas posuzují jako něco nesprávného. Kontrast tvoří skupina druhá, která zase naopak pracovní povinnost chápe jako ztrátu času, který mohou využít k věnování se svým zájmům. Dále autoři uvádí, že je potřeba najít mezi těmito stanovisky rovnováhu a uvědomit si význam obou oblastí.

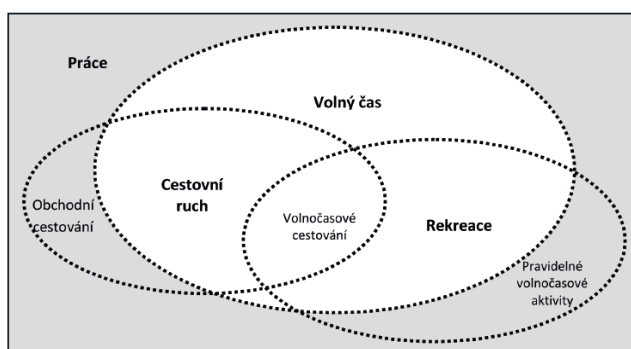
Pávková (2014) uvádí, že hlavními znaky volného času jsou svoboda volby činností (člověk dělá, co sám chce, neplní povinnost). Zvolené činnosti skýtají určité potěšení a činnosti ve volném čase dávají příležitost k rekreaci, zábavě, odpočinku, osobnostnímu rozvoji nebo vzdělání se nezávisle na svém povolání.

V ekonomii je volný čas zvláštním statkem, neboť přináší člověku určité uspokojení. Rozhodování člověka o tom, zda (ne)má pracovat, nabývá podobu spotřebitelského rozhodování a takové rozhodování vyžaduje, aby člověk posoudil cenu volného času, což

je to, čeho se člověk trávením volného času vzdává – tzv. náklady obětované příležitosti (Holman, 2011).

Pro lepší pochopení volnočasových aktivit je vhodné použít trojí dělení času, které uvádějí Duffková et al. (2008). Vedle pracovního času (u dětí a dospívajících školou povinných by se jednalo zejména o dobu vyučování) je zde čas mimopracovní (mimo vyučování), který lze dále dělit na vázaný (vynakládaný na rutinní činnosti potřebné k zachování biofyziologických potřeb – spánek, jídlo, hygiena a činnosti potřebné pro existenci – doprava, úklid) a čas volný.

Pro tuto práci je stěžejní si určit spojitost v pojmech volný čas a cestovní ruch. Jak vysvětluje Šauer, Vystoupil, Holešinská et al. (2015), hranice mezi volným časem, rekreací a cestovním ruchem není jednoznačná. Cestovní ruch z podstaty vždy zahrnuje cestování, avšak ne každé cestování je zároveň cestovním ruchem. Cestovní ruch zahrnuje rekreaci, nicméně ne každá rekreace je cestovním ruchem. Cestovní ruch se uskutečňuje ve volném čase, je ale zřejmé, že ne každý volný čas je věnován cestovnímu ruchu. Názorněji jsou vztahy mezi koncepty patrné z obrázku níže.

Obrázek 1 Ilustrace vztahů mezi pojmy volný čas, cestovní ruch a rekreace

Zdroj: Šauer et al. (2015)

I Ryglová (2009) se věnuje spojitosti volného času s cestovním ruchem. Ve svém díle uvádí nosnou definici cestovního ruchu ve vztahu k volnému času podle Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO), která bude blíže probrána v následující kapitole.

Pojem, který se využívá v souvislosti s problematikou volného času a úzce souvisí s výzkumnou jednotkou této práce, je zájmové vzdělávání. Bílá kniha (2001) tento pojem definuje jako: „*souhrn výchovně vzdělávacích, poznávacích, rekreačních a dalších systematických, ale i jednorázových činností a aktivit, směřujících k účelnému a*

efektivnímu naplnění volného času a umožňujících získat vědomosti a dovednosti mimo organizovanou školní výuku“. Tento dokument pro čtenáře může plnit úlohu uceleného výčtu možností pro trávení volného času dětí a mládeže. Jednoduše se zde popisují subjekty (základní školy, umělecké školy, knihovny, divadla, sportovní kluby, střediska volného času, aj.), ve kterých se problematika zájmového vzdělávání objevuje, a jaký jí udávají směr. Dle tohoto programu jsou střediska volného času popisována jako specializovaná zařízení současné sítě zájmového vzdělávání a připomíná jejich potřebnost a funkčnost (Bílá kniha, 2001).

Níže jsou popsány různé přístupy a právní ukotvení k tématice volného času v návaznosti na děti a dospívající, kterým je věnována i tato práce.

1.2 VOLNÝ ČAS DĚTÍ A DOSPÍVAJÍCÍCH

Posuzování volného času u dětí je odlišné. Různé naplnění volného času bude mít dítě, dospělý nebo také lidé jiného sociálního či profesního postavení. Je důležité si uvědomit, že děti je potřeba vést. Nemají totiž dostatek zkušeností a v množství nabídek se nedovedou dostatečně orientovat. Avšak toto vedení by nemělo být přehnané a měly by se zohledňovat i další aspekty (věk, pohlaví, mentální vyspělost, preference, předpoklady, aj.). Jestliže výchovně předáme dítěti dostatečně přitažlivou aktivitu, kterou zaplní volný čas vzhledem k jeho vyhranění, je pravděpodobné, že se této volnočasové aktivitě bude věnovat dlouhodobě (Pávková et al., 2018).

Děti zpravidla nezvažují náklady ve formě ušlé mzdy, nejsou společensky samostatné, tj. zpravidla žijí ve svých rodinách, kde je o ně postaráno, pečováno, a jsou vychovávány. Bocan et al. (2012) uvádějí, že pro děti je volným časem zpravidla doba trávená mimo školu a mimo aktivity naplánované někým jiným. V tomto ohledu je např. zásadní, jaký druh výchovného stylu uplatňují rodiče, protože např. autoritářsky vychovávané dítě může mít „nařízeno“ i trávení volného času, který potom vlastně volným časem v pravém smyslu slova není. Ve svém díle také rozlišují volný čas organizovaný a neorganizovaný. Neorganizovaný čas definují jako prostor pro individuální aktivity, jež nezajišťuje žádné zařízení či organizace. Dále tvrdí, že o organizované aktivity je v České republice velký zájem a jejich nabídka jen roste. Tři třetiny dětí ve věku 6-12 let tráví alespoň jednou týdně volný čas v některé organizaci nabízející volnočasové aktivity (Bocan et al., 2012).

Výzkumným souborem pro tuto práci byly děti a mládež. Prostředí, ve kterém mohou trávit volný čas je mnoho. Může to být škola, domov, příroda, ulice, veřejné prostranství (knihovny, nákupní centra, aj.), organizace (ziskové, neziskové), apod. Jedny z institucí, které se zabývají volným časem dětí a mládeže, jsou mimo jiné střediska volného času. Práce středisek volného času je právně ukotvena ve školském zákoně č.561/2004 Sb. V § 111 je definováno zájmové vzdělávání, které poskytuje naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na nejrůznější oblasti. I přes to, že jsou střediska volného času definována jako školská zařízení, jsou především zaměřena na smysluplné trávení volného času a kompenzaci jednostranné zátěže ze školy. Tým zkušených pedagogů poskytuje svým klientům (především dětem a mládeži) širokou paletu oblastí zájmového vzdělávání (<http://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>). Více o zájmovém vzdělávání a funkci středisek volného času v kapitole 1.4.1.

Když Bendl et al. (2015) i mnozí jiní hovoří o volném čase, „škatulkuje“ jej do disciplíny zvané „pedagogika volného času“. I on pamatuje na osobnostní rozvoje člověka a na výchovu ve volném čase dětí a mládeže nahlíží z mnoha různých pohledů a definic. Pedagogika volného času zasahuje do mnohých disciplín, nejčastěji uváděné jsou **pedagogika, psychologie, sociologie, politologie, a zdravotnictví** (Bendl et al., 2015). Následující část práce se bude ubírat pedagogickým a psychologickým směrem volného času dětí a mládeže. Dle subjektivního názoru jsou zbývající disciplíny součástí nebo se alespoň z části dotýkají těchto dvou směrů, jak bude i z textu patrné. Vycházím-li i z praxe, musím právě tyto oblasti nejvíce podtrhnout. Pedagog volného času by měl mít tyto obory nastudovány a prvky z nich využít a přenést do praxe. I přesto, že je pedagogika volného času vykonávána především mimo vyučování ve volném čase a děti tím pádem cítí určitou míru dobrovolnosti, musejí si uvědomovat hranice a být za své chování zodpovědní. K tomu je zde právě pedagog, aby dokázal tuto myšlenku dětem předat a zevšednit ji. Až při správném přístupu dětí je možné plnohodnotně rozvíjet zájmy a směřovat ke vhodnému využití volného času.

1.2.1 Výchova ve volném čase z pedagogického hlediska

Pedagogika volného času je mladou pedagogickou disciplínou. Vznik se datuje do 2. poloviny 19. a 1. poloviny 20. století a stále se vyvíjí. Volnočasová pedagogika sleduje rozvoj osobnosti člověka ve volném čase a ve všech věkových obdobích. Zahrnuje

především vymezení jednotlivých pojmů, cílů a věcné doporučení pro správný výběr volnočasových aktivit v návaznosti na osobnost jednotlivce (Pávková, 2014). Jansa et al. (2012) dále zdůrazňují, že moderní pedagogika volného času se ztotožňuje s cílem pedagogických věd jako takových, tj. usiluje o propojení svobody se sociální zodpovědností na straně jedné a kreativní činností se společenskou participací na straně druhé. Podle Pávkové (2014, 6): „*Hlavním cílem výchovy ve volném čase je naučit vychovávané jedince s volným časem dobře hospodařit, považovat ho za reálně významnou životní hodnotu. O splnění těchto cílů lze usilovat v každém věku, návyky získané v dětství a mládí však bývají nejpevnější*“. Proto se i tato práce zaměřuje na děti a mládež, protože zastávám názor, že aktivní trávení volného času je mentálně i fyzicky rozvíjí. Získají potřebné zkušenosti do osobního života a zároveň se učí žít ve společnosti a získávají sociální kontakt s vrstevníky.

Hofbauer (2004) uvádí, že škola svoji úlohu v naplňování volného času žáků uplatňuje přímo a dále prostřednictvím svých zařízení. Volnočasové aktivity jsou oproti povinnému vyučování obsahově volnější, dynamičtější a flexibilnější. Jedinec se rozhoduje sám o účasti a to vede k silnější motivaci v dané činnosti pokračovat. Česká škola dle Hofbauera (2004) v oblasti trávení volného času nabízí několik možností. Mohou jimi být soutěže žáků, pravidelná zájmová činnost a žákovská samospráva. Co se týče výzkumného tématu, jsou nejdůležitější činností jednorázové aktivity. Ty mají za cíl rozšířit a prohloubit obsah učiva či jinak obohatit výuku nebo mohou mít oddechovou a kompenzační funkci. Jde např. o návštěvy historických a kulturních památek, nebo zúčastnění se vzdělávacích či sportovních akcí, školní slavnosti, ozdravné pobyty, školy v přírodě, lyžařské výcviky apod. Tyto oblasti zasahují do tématu pobytových táborů, protože tyto aktivity jsou stejného charakteru.

Druhy volnočasových aktivit se ještě rozšíří, zahrnou-li se do úvahy také školská výchovná zařízení, jako např. školní družiny, školní kluby, střediska volného času nebo táborová činnost, popř. pokud by byla uvažována také školská výchovná a ubytovací zařízení nebo dokonce školská zařízení pro ústavní a ochrannou výchovu (více o těchto zařízeních v kapitole 1.4. Cestovní ruch dětí a mládeže se zaměřením na tábory). Se školami nezřídka spolupracují nestátní neziskové organizace, ale také podnikatelské společnosti, které školám nabízejí vzdělávací programy či za poplatek realizují pravidelné volnočasové aktivity (zájmové útvary, kroužky), apod.

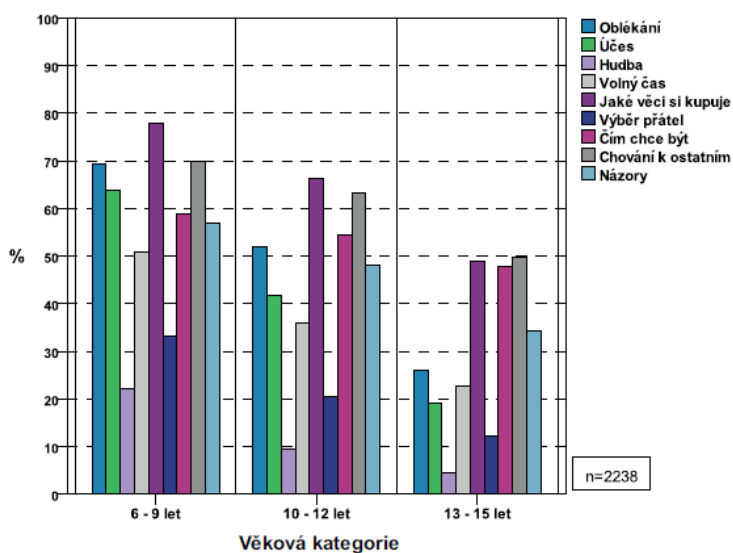
Jedním ze zásadních cílů pedagogiky volného času je prevence rizikového chování. I pobytové tábory se mohou na tuto oblast zaměřovat. Jak vysvětlují Miovský et al. (2010), volnočasové programy s obecně ochranným účinkem jsou základem preventivního přístupu. Jejich hlavním cílem je podporovat zdravý životní styl se zaměřením na základní společenské hodnoty. Vždy budou existovat skupiny, pro které budou tyto programy nedostupné, případně skupiny, s nimiž je třeba pracovat specificky, individuálně, neboť obecné preventivní programy jsou pro ně z nějakého důvodu nedostačující.

Z uvedeného je tedy zřejmé, že pedagogika volného času zahrnuje mnoho témat a za určitých okolností se pedagogové neobejdou bez nahlédnutí do jiného vědního oboru či konzultace s jinými pedagogickými pracovníky např. ze školského poradenského zařízení nebo školského poradenského pracoviště, nebo specializované externisty. Pávková (2014) vymezuje čtyři specifické funkce výchovy ve volném čase. Jsou jimi výše diskutované výchovně vzdělávací a preventivní funkce, ty doplňuje ještě o funkci sociální a zdravotní funkci. Přičemž sociální se zaměřuje na navazování sociálních vztahů, přátelství s lidmi, tvorbu sociálního postavení ve skupině, apod. Zdravotní funkci definuje, jako aktivity podporující zdravý tělesný, duševní i sociální vývoj. Nicméně dle mého názoru tyto dvě uvedené funkce volného času se značně překrývají s předchozími.

1.2.2 Výchova ve volném čase z psychologického hlediska

Dospělé osoby kladou velký význam rovnováze mezi prací a osobním životem, čemuž je věnováno spousta výzkumných prací (anglický překlad problematiky zní *work-life*). Podobnost daného tématu u dětí a dospívajících se objevují spíše zřídka. Thorová (2015) konstatuje, že rodiče, kteří se snaží dítěti v dobré víře zajistit všestranný rozvoj, mnohdy dítě zapisují do různých kroužků, které jsou však pro dítě zátěží. Rodiče v tomto ohledu pro mladší děti představují autoritu (dítě v tomto věku většinou není schopno vstřebat všechny způsoby trávení volného času, jeho výhody a nevýhody, rodič tak v určité míře volí za něj), zároveň jsou však rodiče modelem určitého způsobu života, včetně trávení volného času. To ostatně částečně potvrzuje i obrázek níže (Obrázek 2), jež dokazuje, že vliv rodičů se s věkem snižuje. Úplné vyhranění volného času starších dětí a adolescentů vůči rodičům lze podle Bocan et al. (2012) také pozorovat. Proto jak tvrdí Pávková (2014) je v návaznosti na dnešní dobu důležité klást důraz na výběr zájmových činností, které bude dítě vykonávat. Aktivita by měla dítě výchovně vzdělávat a zároveň by

měla být dostatečně přitažlivá, aby v ní mohlo nadále pokračovat i dle své vlastní vůle. Je také důležité jaký přístup má ke klientovi pedagog volného času v rámci zájmového vzdělání. Vhodně zvoleným přístupem a postupem může poměrně snadno u dětí vzbudit zájem u činnosti rozmanitých oblastí.

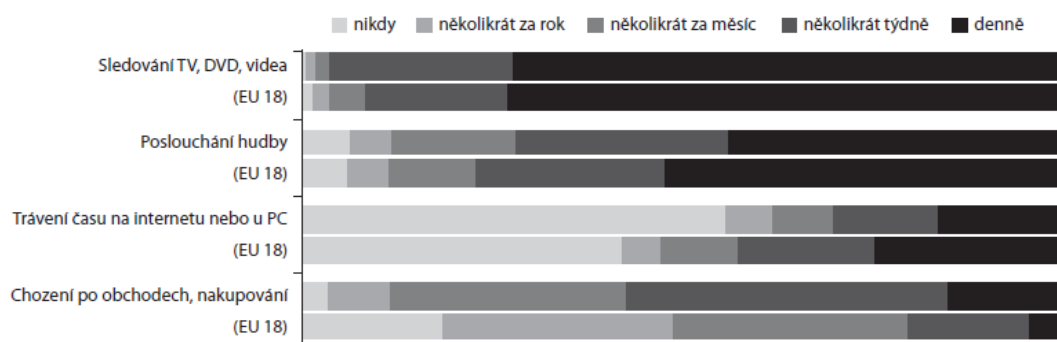

Obrázek 2 Vliv rodičů na děti ve vztahu k volbě životních oblastí

Zdroj: Bocan et al. (2012, s. 14)

Z výše uvedeného je patrné, že aniž by si to rodiče uvědomovali, ovlivňují jednání dítěte a s tím je i spojeno trávení volného času. Na základě obrázku je patrné, že tento vliv s věkem klesá, ale stále je průměrně 40% dětí ve věku 6 – 15 let nějakým způsobem v tématu volný čas ovlivněno svými rodiči.

Pedagog volného času pracuje s klienty různých věkových kategorií. Střediska volného času nabízejí volnočasové aktivity dětem předškolního věku, žákům základních i středních škol, studentům vyšších odborných a vysokých škol, dospělým osobám, včetně seniorů. Různorodou skupinou je i pobytový dětský tábor, proto je z pohledu pedagoga volného času důležité znát věkové zvláštnosti, vývojové potřeby, zájmy jedinců a vše respektovat při tvoření programů. Vše co bylo výše uváděno, takto shrnuje Pávková (2014, 86) „dá se předpokládat, že při respektování věkových zvláštností a citlivém pedagogickém ovlivňování se podaří, aby dospívající jedinec si do dalšího života odnášel kvalitní, trvalé zájmy nebo alespoň jeden zájem. Zájmové činnosti hrají i v období dospělosti svoji významnou úlohu, jsou součástí zdravého životního stylu“.

Obrázek 3 Ukázka výzkumu trávení volného času

Zdroj: Šafr a Patočková (2010, s. 23)

Závěrem je možné konstatovat, že patrně nejnosnější psychologické výzkumy se týkají vztahů mezi trávením volného času a ukazateli adaptace (jako je např. zdraví), dále nelze ale opomíjet psychologii osobnosti (např. osobnostní rysy, sociální role, aj.) nebo i různé kulturní aspekty.

1.2.3 Způsoby trávení volného času současné generace dětí a mládeže

Výzkumy a průzkumy zaměřené na způsoby trávení volného času u současné generace dětí a mládeže jsou ve srovnání s dřívější dobou limitovány rychle se měnícími trendy, což platí především pro užívání informačních a komunikačních technologií (Bocan 2012; Aust, 2016; Dočekal, 2017). Např. níže je ukázka způsobů trávení volného času Čechů ve srovnání s 18 státy Evropské unie, jedná se o výzkum realizovaný v roce 2007 s více než tisíci českými občany. Na obrázku 4 můžeme porovnat odpovědi na otázku, jak často se ve volném čase věnujete následujícím činnostem, přičemž dominovalo sledování TV, DVD, videí a poslech hudby. Technologie se neustále vyvíjí a v období tohoto výzkumu nebyly v takové míře k dispozici chytré mobilní telefony, jako je tomu v současnosti. Ty plnohodnotně nahrazují televize i počítače. Můžeme tedy tvrdit, že tyto výsledky by byly značně pozměněny a změna by se pohybovala v sekci sledování videí a trávení na internet.

Další výzkum zaměřený na komplexní informace o zdraví a životním stylu školáků v jejich sociálním prostředí je HBSC studie. Kalman a Vašíčková (2013) se v rámci této práce zabývají způsobem trávení volného času dívek a chlapců. Z prezentovaných výsledků můžeme vyvodit jakým organizovaným volnočasovým aktivitám se děti alespoň

1x týdně věnují. Přibližně 57 % sledovaných dětí se věnuje týmovým sportovním aktivitám, 63 % se věnuje individuálním sportovním aktivitám, 21 % se věnuje tanečním či dramatickým aktivitám, 25 % se věnuje hudbě a 14 % procent se věnuje jiným aktivitám ve společnosti. V podstatě můžeme konstatovat, že děti ve volbě organizované volnočasové aktivitě dávají přednost sportovnímu charakteru před nepohyblivým. Avšak stejný výzkum dále prezentuje fakta znázorňující hledisko sedavého chování dětí. Sledováním televize či jiného média tráví volný čas ve všedním dnu 63 % dětí, o víkendu 73 % dětí. Další dvě a více hodiny v týdnu stráví nadpoloviční většina (o víkendu i více než 66 %) chlapců u PC her, dívky dávají přednost chatování a brouzdání po internetu, přičemž procentuální zastoupení se přibližně rovná chlapcům u PC obrazovek. Věkové rozpětí respondentů daného výzkumem je stejné, jako je tomu u analyzovaného souboru této práce. Je důležité si uvědomit, že počet dětí trávící svůj volný čas sedavým chováním neustále roste (Kalman, Vašíčková, 2013). Proto je patřičné se věnovat otázkám, jak zapůsobit na děti a čím je ovlivnit, aby tuto činnost vyměnily za zdraví prospěšné chování ve formě pohybových aktivit. Pobytové tábory se mohou stát jednou z mnoha možností, které trh nabízí. Je to vhodná forma, jak vystřídat počítačové a televizní obrazovky za pohybovou či kreativní činnost a případně se jí i nadále věnovat během školního roku.

V české odborné literatuře se výzkumy vztahující se k volnému času dětí a mládeže vyskytují, ale již zřídka se výzkumy zaměřují na trávení volného času v období prázdnin, které je pro tuto práci stěžejní. Děti nemají žádné závazky ve smyslu školní docházky či zájmového vzdělávání, proto je toto období zcela odlišné volnému času v průběhu školního roku. Prázdniny představují neomezené možnosti pro věnování se svým zájmům. Povahu prázdnin můžeme připodobnit víkendu, avšak ne úplně. Jak uvádí Bocan et al. (2012) rodina víkendy tráví pohromadě a věnuje se rodinným aktivitám (návštěva příbuzných, známých, pobyt na chatách, společné výlety, aj.). Může se tak zdát, že děti také nemají vhodný prostor k realizaci aktivit dle vlastního uvážení. Jelikož jsou děti vždy závislé na jednání rodičů, musejí se i tentokrát přizpůsobit jejich volbám. Rodiče stále musejí docházet do zaměstnání, proto se snaží dětem najít vhodné vyžití. Tady se střetáváme s volbou zájmových aktivit, které mohou představovat i pobytové tábory, kde je o děti „postaráno“ po celý pracovní týden. Právě i postarání se o děti přes pracovní týden může být jedním z kritérií při volbě vyžití v období prázdnin (můžeme hovořit o prázdninách všeobecně tj. jarní, podzimní, letní, jelikož délka řádné dovolené rodičů nemusí být dostačující a potřebují pokrýt veškerý navíc získaný volný čas dětí). Zde poté záleží na

1.3 CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch se stal celosvětově významným odvětvím, které zvyšuje ekonomiku dané oblasti a národní hospodářství všeobecně. Je to fenomén dnešní doby a zasahuje do životů všech lidí. Jedním z cílů v cestovním ruchu je zajistit vhodné využití a vytvořit i vhodný fond volného času pro cestující občany. Pojem cestovní ruch je dnes často označován jako turismus. Mnoho autorů definuje tyto pojmy stejnými definicemi a členěním. Člověk může být účastníkem cestovního ruchu nebo se stává obyvatelem dané oblasti, případně mu cestovní ruch přináší nové pracovní pozice. Z tohoto hlediska cestovní ruch přináší nepřehledné množství možností, jen je třeba, je správně pojmout a rozvíjet. Správné uchopení cestovního ruchu ve městě, lokalitě, regionu může podpořit rozvoj daného místa a přispět tak k celkovému vyzdvižení daného místa a významně ovlivnit hospodářství. Proto se také téma rozvoj cestovního ruchu stává součástí krajských strategických plánů. Případně se vytvářejí samostatné strategie zaměřující se na systém řízení cestovního ruchu daného území, jako je tomu i v Moravskoslezském kraji (Strategie řízení cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji).

1.3.1 Vývoj cestovního ruchu

Pojem cestovní ruch se začíná objevovat až v 19. století, přičemž je zřejmé, že určité prvky tohoto odvětví se objevovaly již dříve. Teprve ve 20. století můžeme hovořit o masovém nárůstu organizovaných cest a s tím také vzniká novodobý cestovní ruch. Vzniká nová teoretická disciplína a cestovní ruch se stává předmětem výzkumu mnoha autorů. Definice o cestovním ruchu je spousta a jako všechny jiné si prošla mnohými reformami. Úplně první znění pochází od Krapfa a Hunzíkera z roku 1942 (in Ryglová 2009) „*jedná se o souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování nebo pohybu osob, přičemž místo pobytu není trvalým místem bydlení a zaměstnání*“. Dle mnohých autorů, jako jsou například Kotíková nebo Ryglová et al., se mezníkem v definování cestovního ruchu stala konference Světové organizace cestovního ruchu UNWTO (United Nations World Tourism Organization), v Ottavě v roce 1991. Cestovní ruch je podle UNWTO (1991) „*dočasná změna místa pobytu, tj. cestování a přebývání mimo místo trvalého bydliště, ne déle než 1 rok, zpravidla ve volném čase za účelem rekreace, rozvoje poznávání a spojení mezi lidmi*“ (Ryglová, 2009). Jedná se o jednu z mnoha existujících definic cestovního

ruchu, přičemž je zde zdůrazněno individuální hledisko – jak dlouho, kdy a za jakým účelem se jedinec věnuje danému cestovnímu ruchu a také je vztahována na problematiku volného času. Následná aktualizace této definice roku 1995 již nestanovuje striktní dobu trávení (1 rok), ale definuje to takto „*činnost na přechodnou dobu*“. Modifikace se týká i účelnosti, přičemž v novější verzi je stanovena, jako nevýdělečná činnost (Ryglová et al. 2011).

1.3.2 Klasifikace cestovního ruchu

Typologie cestovního ruchu se vztahuje k jednotlivým odvětvím a začínají se objevovat nové kategorie. Nejčastěji se však v české a slovenské odborné literatuře setkáváme s členěním cestovního ruchu na formy a druhy.

Formy cestovního ruchu

V odborné literatuře je uváděno, že členění do jednotlivých forem je stanoveno na základě motivace návštěvníků (Indrová et al., 2008, Ryglová et al., 2011, Kotíková, 2013, Linderová 2015). Ryglová, Burian, Vajčnerová (2011) rozlišují formy *základní a specifické*. Mezi ty základní patří:

- rekreační – aktivní/ pasivní odpočinek
- kulturně-poznávací – uspokojení duchovních potřeb s prvky vzdělávání, zábavou
- sportovně turistický – aktivní/pasivní sportovní aktivity
- léčebný a lázeňský – zaměřen na léčbu, regeneraci, péči o zdraví

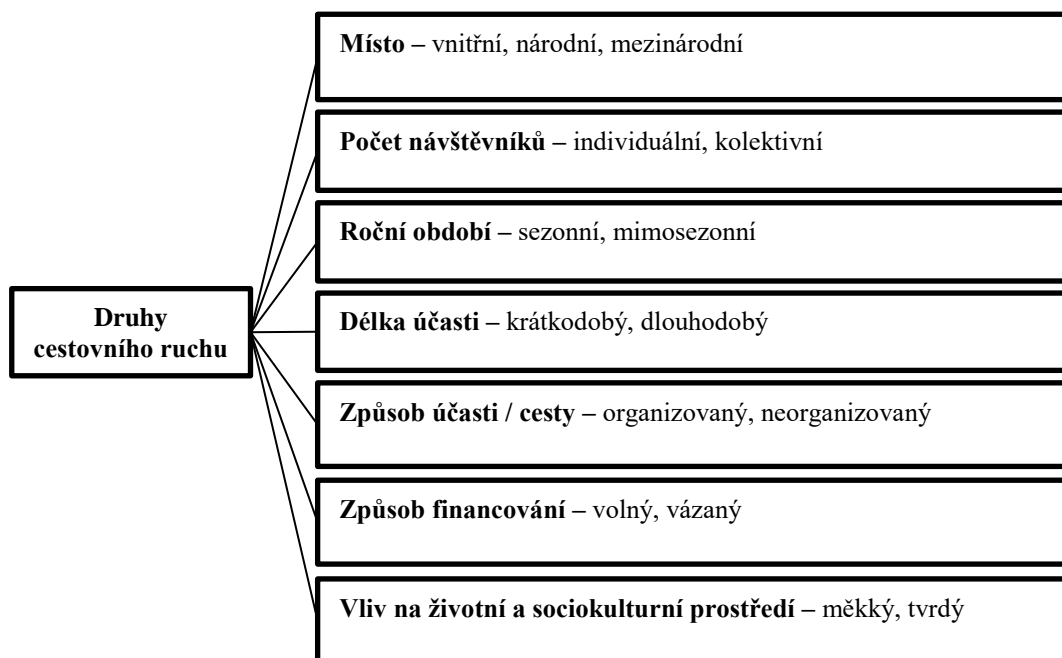
Do specifických forem autoři zařazují například cestovní ruch **mládežnický** (ten se dotýká i této práce a dále se o něm bude hovořit v následující kapitole) seniorský, rodinný, městský, venkovský a spoustu dalších.

Autoři vlivem subjektivních poznatků či globálních změn některé formy přidávají či modifikují již zažitá ustanovení. Ale i přes kombinaci názvosloví bývají některé pojmy dominantní a ve všech pracích se s malými změnami objevují.

Druhy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu mají být výstupem forem a umožňují určit jeho podstatu z hlediska potřeb a cílů návštěvníků (Linderová, 2015). Předpokladem rozdělení je připravit produkt, aby si jej konzument na trhu lépe všimnul. I pobytové tábory lze do

jednotlivých druhů cestovního ruchu zakomponovat. Z hlediska počtu návštěvníků nám připadá v úvahu cestovní ruch kolektivní, protože předpokladem každého dětského tábora je zapojit co možno největší skupinu s přihlédnutím na jiné okolnosti (ubytování, stravování, pedagogický dozor, aj.). S tímto rozdělením dle mého názoru úzce souvisí způsob účasti, který se člení na individuální a organizovaný. V návaznosti na pobytové tábory si představuji, jako individuálně organizovaný pobytový tábor připravovaný skupinou přátel či rodin s účastí malé skupiny vlastních či jinak příbuzných dětí. Naopak organizovaný tábor je pro mne každý, který je pod hlavičkou některé ze společností, které tuto činností živí. Dalším důležitým bodem tohoto rozčlenění ve vztahu k volbě vhodného tábora je místo. Na trhu se objevují tábory tuzemské i zahraniční. Délka účasti můžeme rozlišovat na krátkodobou a dlouhodobou. Do krátkodobých bych zařadila již zmiňované příměstské tábory a do dlouhodobých pobytové tábory delší jak 5 dní (legislativně se hovoří o zotavovacích akcích). Cestovní ruch můžeme rozlišovat i podle ročního období, jak uvádí Ryglová (2009). Tato položka lze dále rozčlenit na letní/zimní cestovní ruch, s tím, že pobytové tábory se mohou organizovat i v zimní přírodě a v dnešní době to již není žádná zvláštnost. Je mnoho organizací, které se na problematiku „přežití v zimní přírodě“ orientuje. Oblíbenější jsou však tábory letní.

Obrázek 5 Druhy cestovního ruchu (autorka)

Zdroj: Ryglová, Burian, Vajčnerová (2011)

Veškeré položky se v určitých případech vzájemně prolínají a daný cestovní ruch (v našem případě pobytový tábor) může zasahovat do několika oblastí zároveň.

Kotíková (2013) ve své práci uvádí, že se od členění cestovního ruchu na druhy a formy v české odborné literatuře/ upouští a odborníci se snaží klasifikovat jej funkčněji. Ve své práci tak vyzdvihuje základní členění cestovního ruchu podle Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO), které představuje členění z geografického hlediska.

1.3.3 Dětský tábor jako produkt cestovního ruchu

Kotíková a Schwartzhoffová (2016) tvrdí, že děti se s cestovním ruchem dostávají do styku poměrně často např. ve formě školních výletů, dovolených s rodiči, cestování sportovních klubů na zápasy a v neposlední řadě účastí na prázdninových táborech. Ve své případové studii popisují dětské tábory jako produkt cestovního ruchu a dále se zaměřují na zájem dětských klientů o cestování tohoto druhu. V klasifikaci dětských táborů do cestovního ruchu se opírají o platné legislativy, které tato práce shrnuje ve zvláštní kapitole.

V jiných oborech si lze produkt představit celkem přesně, protože je to materiální věc (např. oblečení, strava, aj.). V cestovním ruchu materiálním produktem může být suvenýr, mapy, průvodce, ale převažují produkty nemateriálního charakteru. Souhrnně jej lze charakterizovat jako soubor aktivit a služeb, které tvoří určitý zážitek z dovolené. Seifertová (2003, 120) produkt cestovního ruchu definuje takto: „*souhrn procesů, které přinášejí zákazníkům určitou hodnotu. Produkt je přitom tvořen službami. Jedná se tedy o komplex služeb. Přitom zákazník určuje hodnotu služby podle užitku, který mu přinese*“. Když tuto definici vztáhneme na pobytové tábory jedná se tedy o zákazníkem (dítětem, v případě, že pobyt vybírá rodič tak rodičem) vybraný soubor služeb (programové aktivity, ubytování, stravování, doprava, pedagogický dohled, zdravotní služby, aj.) dle jeho preferencí, které při pobytu spotřebovává.

1.3.4 Služby pobytového tábora

Společnosti, které se zabývají poskytováním hmotných a nehmotných produktů v cestovním ruchu se snaží svou nabídku neustále obohacovat o služby, které jim

dopomohou zvítězit nad konkurencí. Tento konkurenční boj se vyskytuje ve všech oborech a cestovní ruch není výjimkou. Jak bylo naznačeno výše, klienta cestovního ruchu láká specifický produkt určité lokality, na to však navazují kvalitní služby, které klient cestovního ruchu požaduje. Jelikož uvádíme, že pobytové tábory jsou součástí cestovního ruchu, je důležité mít zajištěny veškeré služby potřebné pro koncept daného tábora. Každý bude požadovat něco jiného, ale vždy musíme vycházet z platné legislativy, v tomto případě jde o vyhlášku č. 148/2004Sb., kterou se mění znění vyhlášky č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti. Následně jsou uvedeny ty typy služeb, které dětské tábory ke své realizaci využívají:

- **Ubytování** – Zaujímá významnou roli pro pobytové tábory a třídí se do jednotlivých kategorií podle celkové úrovně. V případě pobytových táborů, je tato služba vyhledávána dle stanovených preferencí organizace, která tábor zaštiťuje. Můžeme zřídit tábor „na zelené louce“, kde děti ubytujeme ve stanech, v podsadových stanech nebo v teepee. Dále také můžeme využít táborová střediska či jiná soukromá zařízení, kde budeme děti převážně ubytovávat v budově (chatky, hotelové pokoje, aj, v tomto případě je zřejmé, že areál by měl již veškeré hygienické normy splňovat, avšak musíme mít na paměti, že zodpovědní jsme my jako pořadatel tábora.

Česká rada dětí a mládeže (ČRDM) provedla roku 2016 výzkum, kde mimo jiné zjišťovali celkový rozdíl v typu ubytování. Jejich výzkumný vzorek činil 3675 táborů. Ve stanu bylo ubytováno 71 % táborů, v chatkách, chatách a budovách 29 % táborů (<http://crdm.cz/clanky/aktuality/crdm-vysledky-setreni-tabory-2016-2017/>).

- **Stravování** - U pobytových táborů má otázka stravování také více variant. Stravování může být součástí ubytovací služby a řeší ji jeden dodavatel, organizátor tedy nemusí řešit otázku dodávky potravin a celkovou přípravu stravy, avšak tyto služby jsou mnohdy v porovnání s jinými variantami dražší. Dále si může stravování zajišťovat samotná organizace poskytující tábory, ale musí mít k dispozici patřičné vybavení, řídit se stravovacími normami a hygienickými opatřeními. Stále jsou v oblasti stravování pobytových táborů oblíbené polní kuchyně, které nahrazují stravovací služby hotelů. Další variantou může být pronájem kuchyňských prostor a zajištění si

vlastního kuchaře, se kterým v průběhu pobytu konzultuji a přizpůsobuji stravu dětským potřebám a programu.

- **Atrakce** - Dalším oddílem ve službách cestovního ruchu jsou **atrakce**, které si vysvětlují jako účel, za kterým účastník cestovního ruchu jede, případně čím si tuto cestu může obohatit. Když tuto oblast vztáhneme na tábory, můžeme v podstatě hovořit o zaměření táborů, v dnešní době jsou nejoblíbenější např. army, taneční, výtvarný, s koňmi, se zaměřením na PC hry či youtubery, aj., s čímž také souvisí i náplň aktivit. Opět ve výzkumu ČRDM se touto oblastí zabývali a zjistili, že stále převládají spíše tradiční tábory 85 % táborů, je orientováno na pobyt v přírodě a zbývajících 15 % táborů je zaměřeno na speciální tematiku, přičemž v tomto výzkumu mezi speciální typy zapadaly i příměstské tábory (<http://crdm.cz/clanky/aktuality/crdm-vysledky-setreni-tabory-2016-2017>).
- **Doprava** - Do dopravy cestovního ruchu dopravními prostředky všeho druhu jsou řazeny i půjčovny. Děti se na tábory dopravují převážně autobusovou dopravou, zajištěnou zřizovací organizací tábora. Objevují se i tábory mající v podmínkách vlastní dopravu dítěte na místo pobytu. Některé spolky využívají i služeb českých drah či linkové autobusové spoje (zde je ale nutné počítat s omezenou kapacitou).
- **Zprostředkovatelé** – U pobytových táborů to mohou být neziskové organizace, podnikatelské subjekty, školy, střediska volného času, aj. Například do již zmiňovaného výzkumu ČRDM se zapojilo celkem 131 spolků, 288 DDM a SVČ a komerčních organizací bylo 31. Průměrně tak jeden subjekt pořádá 8 táborů z celkově osloveného počtu 3675 táborů (<http://crdm.cz/clanky/aktuality/crdm-vysledky-setreni-tabory-2016-2017>).
- **Ostatní** – U táborů bych do této kategorie zařadila hygienické služby (všechny služby podléhají normám daných zákonem a na provozovateli tábora je, aby si poskytování dané služby vždy zkontroloval), zdravotnické (každý pobytový tábor musí mít svého zdravotníka a do nedávna musel mít zajištěného i dětského praktického lékaře v místě pobytu), odborné služby instruktorů (slačování skal, rafting – může provádět osoba s patřičným vzděláním)

1.4 CESTOVNÍ RUCH DĚTÍ A MLÁDEŽE SE ZAMĚŘENÍM NA TÁBORY

V případě cestovního ruchu dětí a mládeže zjistíme, že se tato problematika v odborné literatuře vyskytuje jen zřídka. Small (2008) ve své práci uvádí, že většina výzkumů v cestovním ruchu je omezena na určité věkové skupiny, kterými převážně bývají starší turisté a mládež. Kolektiv autorů Katedry cestovního ruchu VŠE v Praze (2008) ve své práci mládež identifikují od 15 do 25let a uvádějí i jejich nejčastější formy cestovního ruchu, kterými jsou:

- jazykové kurzy v zahraničí
- specializované krátkodobé pobyty v zahraničí
- výměnné pobyty nebo programy v rámci středních škol
- praxe – praxe vykonávaná dobrovolně v období prázdnin
- odborná praxe – vykonávaná praxe je součástí studia
- au pair programy
- pracovní tábory – dobrovolnickou činností, spojená např. se stavěním domů

Dětská skupina je doposud zanedbávána, a když už se nějaké práce najdou, týkají se primárně vlivu dětí na rodičovské rozhodování. Nedostatečně prozkoumanou tematikou, která s cestovním ruchem dětí a mládeže úzce souvisí je: jak si dospělí pamatují své vlastní zkušenosti a zážitky z letních prázdnin (Small, 2008). I vzpomínky na dané místo či situaci nám mohou ovlivnit budoucí jednání, výběr formy cestovního ruchu či způsob předání zkušeností vlastním potomkům.

V poslední době se začínají objevovat publikace zabývající se touto oblastí z pohledu motivace, potřeby, bezpečnosti, zdraví, životního stylu i marketingu. V české odborné literatuře se téma cestovní ruch dětí a mládeže objevuje jen ojediněle. Kotíková a Schwartzhoffová (2017) konstatují, že dnešní mládež je v oblasti cestovního ruchu náročnější a přicházejí s ním do styku mnohem dříve. Také se rychleji osamostatňují a mnohdy jsou velice náročnými spotřebiteli. Můžeme tvrdit, že je to právě protože začali s cestováním již v útlém věku. Jelikož děti mají velký vliv na rozhodování rodičů s cestováním, vzniká na trhu mnoho organizací, které se na tuto skupinu zaměřují. Buďto navrhují službu jako celek či nabízí jednorázové, doplňující aktivity již v dané destinaci.

Cestovní ruch dětí a mládeže je často označován jako tzv. juniorská turistika. V období socialismu byly v Československu rozšířené pionýrské tábory nebo organizované akce pro mládež (Ryglová, 2009). Dětské letní tábory, jak je známe dnes, fungovaly v podobném duchu i tehdy, ale pod značným politickým vlivem. Hlavními organizátory byli:

- Revoluční odborové hnutí (ROH) – Pořádaly pro děti svých zaměstnanců letní tábory také zvané Pionýrské tábory a jiné akce podobného typu, které se řídili příručkami práce (srov. Polomis, 1983).
- Domy pionýrů a mládeže – Převážně tyto instituce poskytovaly zájmovou vzdělávací činnost mládeži, jako je tomu dnes, ale v tehdejší době k tomu byla přidanou hodnotou politická zaměřenost.
- Pionýrská organizace Socialistického svazu mládeže - Členem organizace se stávalo dítě ve věku 6 - 15 let, po složení slibu. Tyto pionýrské skupiny vznikaly i na školách.
- Svaz pro spolupráci s armádou (Svazarm) – Odborné činnosti byly pod kontrolou komunistického režimu, proto pouze v této organizaci mohli pracovat např. kynologové, střelci, radioamatéři či sportovní letci, také sdružovali svaz přátel divadla Semafor.
- Československý svaz tělesné výchovy (ČSTV) - V této formě převládají tělovýchovné aktivity a vše je motivováno získáním odznaku BPPOV (Bud' připraven k práci a obraně vlasti).
- Československý červený kříž (ČSČK) – Členové organizace se zdokonalují ve zdravotnické průpravě a tuto myšlenku předávají i veřejnosti. Pomáhají matkám v nouzi, při živelných pohromách, realizují charitativní programy aj. Pořádali pobytové tábory pro zdravotně znevýhodněné děti.
- Sdružení rodičů a přátel školy (SRPŠ) – Je zde výrazně zastoupena pracovní výchova, možná proto jejich typ táborů není úplně oblíbený (Hofbauer, 1960).

Další významnou úlohu v tomto tržním segmentu sehrála bývalá Cestovní kancelář mládeže (CKM). Nabízela zájezdy v rámci domácího cestovního ruchu ale i výjezdového, převážně však do socialistických zemí. Na její činnost navázala řada specializovaných

cestovních kanceláří a agentur, přičemž nejznámější je zřejmě GTS International (slevy na karty ISIC, ITC) nebo Student Agency (Ryglová, 2009). Institucí zajišťujících organizovaný cestovní ruch dětí a mládeže je nicméně celá řada, přičemž je lze dělit např. dle financování na ziskové a neziskové. Drobná et al. (2004) tvrdí, že mladí lidé jsou budoucími zákazníky cestovního ruchu, předpokládá se, že se do navštěvované destinace v dospělosti vrátí. Je důležité si tuto sociální skupinu vymezit. Děti předškolního věku, které cestují vždy s doprovodem převážně s rodiči a prarodiči. Děti základních škol, tedy do věku 15 let, což znamená do konce povinné školní docházky. Jedno z dělení uvádí Ryglová (2011) a tvrdí, že je vhodné v rámci cestovního ruchu dětí a mládeže, rozlišovat tržní segmenty dle věkových kategorií:

- 1) **Děti pod 10 let včetně infantů (tj. do 2 let věku)** – Skupina je zcela kontrolována rodiči, kteří za ně rozhodují a platí. Některé služby se specializují na tento věk dítěte a v rámci hotelových služeb například nabízejí doprovodné aktivity (animační programy, hry, celodenní hlídání, aj.), aby si rodiče mohli cestovní ruch „užít“ bez dětí.
- 2) **Děti a mládež ve věku 10-20 let, tzv. teens** – Vyznačují se určitou mírou vlastního rozhodování, hradí si poplatky částečně sami. Zde můžeme zařadit školní výlety, školy v přírodě, lyžařské výcviky, ale i **letní tábory**. Některé cestovní agentury pořádají specializované programy pro tuto věkovou skupinu nebo se zaměřují na rozdělení programu pro rodiče a teenagera.
- 3) **Mladí lidé v rozmezí 20-30 let, tzv. twens** – Disponují vlastním rozhodováním, bývají finančně nezávislí. Preferují individuální zájezdy nebo spojují práci s cestováním, spokojí se s nižším standardem cestování.

Skutečnost, že má rodina děti, sehrává v jejím turistickém chování zásadní roli, a proto bývají rodiny s dětmi v modelech rozhodování vyčleňovány jako samostatné jednotky (srov. Jafari, Xiao et al., 2016). Jsou pro ně tvořeny i specializované balíčky, které pro rodinu představují mnoho benefitů. Mohou to být zvýhodněné vstupy v rámci nabídky doplňujících služeb, děti v některých případech neplatí za ubytování či dopravu. Každá služba některé z benefitů používá v rámci konkurenceschopnosti. Avšak i mladí lidé jsou cenově zvýhodněni ze strany poskytovatelů služeb. Musejí se prokázat věkem či statutem studenta na základě čehož mu bude poskytnuta sleva. Horní věková hranice pro využití těchto možností je stanovena do 26 let (věk, ve kterém by mladiství měl

dostudovat), tato fakta si oponují s dělením uvedeným výše, kdy mladí lidé jsou uváděni pod věkovou hranicí 30 let. Dnešní mládež je systémem slev zhýčkaná a jejich nároky na služby a honbu za slevami se zvyšují.

Za součást cestovního ruchu dětí a mládeže lze považovat dětské tábory, ozdravné pobyty, soustředění v rámci zájmových aktivit aj. I během školní docházky základní školy organizují nejrůznější aktivity spojené s cestovním ruchem. Můžeme zde zařadit lyžařské výcvikové kurzy, školy v přírodě, aj., často bývají součástí tělesné výchovy a pořádají si je vedením pověřením pedagogové či si najímají službu z podnikatelského sektoru. Vzhledem k předmětu předkládaného textu bude níže pozornost zaměřena na tábory pro děti a také na možnosti jejich organizace středisky volného času a jinými subjekty.

1.4.1 Dětské tábory

Dětské tábory působí na osobnost jedince komplexně ze všech směrů. Můžeme tak rozvíjet fyzické dovednosti, psychiku, sociální postoje, či působit i preventivně. Kvalitní dětský tábor rozvíjí schopnosti a dovednosti různých oblastí a neměl by být zaměřen jen na jednu. Hra jako taková přináší dětem uspokojení a zábavu, ale má i širší pojetí ve smyslu výchovném či vzdělávacím, což si jedinci uvědomují mnohdy až v dospělosti. Touha po poznání a dobrodružství naučí jedince být aktivním v životě a nebát se objevovat nové a nepoznané. Práce v kolektivu utváří jednotlivé sociální statusy a děti se v nich začínají orientovat. Hledají si nové přátele, učí se být empatickými, značně se osamostatňují a přebírají za svou osobu a chování veškerou zodpovědnost. Veškeré tyto parametry utváří osobnost jedince a ovlivňuje to jeho budoucí postavení ve společnosti. Aktivní trávení volného času je hlavním tématem táborů, které může přinášet nové zážitky a v případě tematického zaměření tábora může účast dítěti přinášet i jisté zdokonalení v dané zájmové činnosti.

V přírodním prostředí, které k táborům neodmyslitelně patří, se zážitky dětí prohlubují a stávají se intenzivnějšími, dítě je vytrženo ze všedního dne. V Bíle knize (2001) je uvedeno, že přírodní prostředí působí kladně na fyzický i psychický stav dětí, mládeže i dospělých, zatímco pobyt ve zcela odpřírodněném prostředí vyvolává u lidí úzkost a agresivitu. Z tohoto vyplývá, že je třeba dětem a mládeži umožnit co nejvíce pohybu ve zdravém přírodním prostředí. Barlas (2011) také tvrdí, že děti, které se přes léto účastní táborů, jsou poté citlivější k životnímu prostředí a vnímají získané zkušenosti

s přírodou, jako příležitost k učení se zachovávat a chránit přírodní krajinu. Příroda je ideálním prostředím pro pořádání táborových aktivit, a je vhodné využít všech prostředků (lesy, rybníky, skály, louky, aj.), která nám přírodní krajina nabízí.

Myšlenka ideálního letního tábora u nás byla vyřčena již před mnoha lety a charakter Zapletalovi ideologie (1969) se nijak značně nezměnil. Tvrdí, že vše co se na táborech děje by mělo mít výchovný charakter, aniž by si to děti uvědomovaly. Škola ani rodina nám nemůže dát tak všestrannou a dokonalou výchovu. Děti máme k dispozici celý den a pro výchovu jsou optimální podmínky. Práce Hendersona et al. (2007) shrnuje poznatky dosavadních výzkumů a konstatuje, že většina dětí vykazuje pozitivní výsledky v různých vývojových rozměrech. Vědci zjistili, že tábory jsou spojeny s pozitivními výsledky v rozvoji přátelství, dobrodružné činnosti, tvorbě vlastní identity a vůdcovství (Hickerson and Henderson, 2014)

V zahraniční odborné literatuře se názorů na dětské tábory jako formu cestovního ruchu nachází málo. Gram (2005) se formou trávení letního období z pohledu cestovního ruchu dětí zabývá. Zkoumal zkušenosti dětí s cestovním ruchem a zjistil, že děti na dovolené dávají přednost činnostem aktivním ve formě zážitků, hry a nejrůznějších aktivity nejlépe v kolektivu ostatních dětí. Tyto činnosti jsou srovnatelné s činnostmi konanými na letních táborech a proto je možné tábory do cestovního ruchu dětí zahrnout. Jednotlivé aktivity mohou na děti působit různě. Že děti na letních táborech zvyšují svou fyzickou zdatnost, potvrzuje Birgitta L. Baker (2017) svým výzkumem, jejíž výsledky ukazují, že děti mají více pohybu v průběhu tábora než ve školním dni. Tvrdí tak, že letní tábory mohou být příležitostí, jak u dětí splnit doporučenou denní fyzickou aktivitu a předcházet tak civilizačním onemocněním.

Dobrovolnické organizace při pořádání táborů doufají v to, že se někteří jedinci uchytí a zůstanou aktivními členy organizace. Předpokládají, že jednou se z dítěte, které bylo pravidelným účastníkem tábora, stane i jeho oddílový vedoucím či v budoucnu převezme i některé procesy spojené s organizací celého spolku. Účast na táboře tak může mít i přesah do způsobu trávení volného času či si jím může člověk určit svůj životní způsob. Personalisté firem kladně hodnotí uvedení v životopisech uchazečů to, že byli součástí dobrovolnické organizace. Budoucí zaměstnavatelé si uvědomují výhody uchazeče, který byl součástí některého spolku či byl vedoucím tábora. Je to pro něj uchazeč, který dokáže vést skupinu lidí, komunikovat a řešit problémy. Španělský autor Ana Sáenz de Miera (2017) v časopise Forbs (in www.skaut.cz, 2017) tento potenciál

v lidech vidí a vybízí, aby lidé tuto činnost a především skauti do životopisů uváděli a mluvili o ní u pracovních pohovorů.

1.4.2 Historie dětských táborů

Tábory pro děti byly poprvé představeny na konci 19. století. První tábor založil v roce 1881 pastor Loriaux a jeho žena s cílem zlepšit zdraví dětí z dělnických rodin. Koncem století se tábory pro děti staly nástrojem sociální politiky, která sledovala obecnější hygienické, vlastenecké a morální cíle. První Národní kongres letních táborů (National Congress of Holiday Camps) se uskutečnil v roce 1906, avšak byl provázen spory o náboženský, či sekulární charakter táborů. Socialistické státy letní tábory velmi podporovaly, pomyslného vrcholu v tomto ohledu bylo dosaženo v raných 60. letech minulého století. Názor, že pro zdraví dětí je nezbytný čistý venkovský vzduch byl velmi rozšířený ještě v pozdních 70. letech minulého století (McCabe et al., 2012). Výchova v přírodě je úzce spojena s pobytem v přírodě a je to jedna z nejrozšířenějších pedagogických hledisek, které tábornické organizace akceptují (Junák, Lesní liga moudrosti, YMCA, Pionýr, aj.), stává se i východiskem pro další pedagogické směry jako je např. zážitková pedagogika. Zážitková pedagogika je definována slovy zkušenost, prožitek, zážitek. Dětský tábor je ideálním místem pro výchovu prožitkem, nabízí dětem formou hry nové znalosti a zážitky, kterými nenásilnou formou překonávají samy sebe.

Tábory pro děti mají v České republice (potažmo v bývalém Československu) poměrně dlouhou tradici. Jedná se o organizovaný druh cestovního ruchu pro děti a mládež, který bývá zpravidla realizován na území České republiky, přičemž jde o formu cestovního ruchu podléhající sezónnosti – synonymicky se hovoří také o letních táborech. Burda et al. (2008) dokonce uvádějí, že letní tábory nemají nikde na světě takovou tradici jako u nás. Antonín Benjamín Svojsík s přiváženým skautem z Anglie se považuje za průkopníka dětských táborů. Inspirován Baden Powellem vedl roku 1912 svůj první skautský tábor nedaleko hradu Lipnice. Miloš Saifer s Ligou lesní moudrosti svůj první tábor podle E. T. Setona pořádá až o rok později. Roku 1940 byla veškerá činnost dobrovolnických organizací zakázána německými nacisty, i přes přísný zákaz skauti pořádají tajné tábory navzdory všem hrozbám. Až po válce se činnost organizací plně obnovuje a počty členů je až trojnásobný, fenoménem se stávají Junák a Liga lesní moudrosti. Činnost však není obnovena na dlouho, komunisté roku 1948 rozpoznávají vliv

těchto organizací na mládež a činnost jim opět zakazují. Děti přechází do Pionýra, který nabízí pestrou nabídku zájmů a i táborů. Revoluční odborové hnutí buduje množství podnikových zázemí, které slouží i jako areály pobytovým táborům. Ty byly konány ve velkých rozměrech a většinou měly stejné programy, které byly vedeny množstvím vydaných příruček samotným ROH. Začátkem sametové revoluce 1989 skončil dlouholetý zákaz a činovníci opět obnovují svá hnutí. Nově také začínají pořádat tábory soukromé subjekty a občanská sdružení.

1.4.3 Klasifikace táborů

Tábory můžeme dělit několika způsoby. Ten nejzásadnější je z hlediska ročního období nebo délky pobytu. Základní rozčlenění následující kategorizace je stanoveno podle Burdy et al. (2008) a doplněno o poznatky získané z jiných zdrojů či přímo autorky práce. Druhy táborů:

- 1) **Pobytové tábory** – Burda uvádí „**Stálé**“ místo konání je zpravidla jiné než sídlo dané organizace. Jde o tábory zřízené ve stálých tábořištích. Mohou být zděné, chatové nebo stanové. Délka konání je různá především od 5 a více dní pobytu. Účastníci tábora se obvykle po celou dobu konání tábora nacházejí v blízkém okolí zázemí, respektive se z výletů apod. na toto místo vracejí. Česká rada dětí a mládež uspořádala v roce 2017 rozsáhlý průzkum pobytových táborů na území ČR. Uvádí, že v daném roce je počet realizovaných táborů v rozmezí 4500 – 5000 a průměrná délka je 9,6 dní.
- 2) **Putovní tábory** – účastníci během pobytu vystřídají různá tábořiště a přebývají převážně ve stanech, které jsou součástí jejich povinné výbavy nebo také v předem domluvených tábořištích. Stravování je zajištěno společným vařením na ohni či vařičích. Účast je především podmíněna starším věkem (cca 12 let) a požaduje se, aby dítě mělo určitou fyzickou zdatnost. Putovní tábory se vztahují především k táborům pěším, vodním, cykloturistickým a novinkou bývají koňské. Tyto tábory jsou vyznačené delší dobou trvání (cca 14 dní). V SVČ Krnov se pokusil spojit tábor putovní s příměstským. V loňském roce se zde organizoval příměstský cykloturistický tábor. Děti každý den vyráželi do jiných míst v blízkém okolí sídla organizace a tam dojížděli jen na určenou dobu rozchodu či na stravování.

- 3) **Příměstské tábory** – jedná se o specifickou formu denního programu, kde účastníci nepřespávají. V některých organizacích je jim zajištěna strava jinde musejí mít své svačiny. Ráno rodič předává dítě v místě konání a odpoledne si jej vyzvedává. Je určen široké věkové skupině. Agentura STEM/MARK (2016) jej definuje, jako variaci za školku či družinu, protože jsou na táboře jen po dobu, kdy jsou rodiče v práci. Agentura organizovala průzkum, při kterém zjistila, že 26 % rodičů pošle své dítě na příměstský tábor a další tuto možnost zvažují. Některé organizace nabízejí volby některých dní, v mnohých případech, ale dítě přichází o kontext celotáborové hry či není dostatečně začleněno do kolektivu.
- 4) **Hvězdicové tábory** – tábor, jehož účastníci absolvují několikadenní výlety do okolí základny.

Burda et al. (2008) dále uvádí i jiné dělení táborů, které vychází z typologie cílových skupin:

- 1) **Běžné** – účastníky jsou děti a mládež z běžné či obecné populace.
- 2) **Integrované** – tábory pro děti z ohrožených skupin, dětských domovů, zdravotně postižené apod., přičemž tyto účastníci představují alespoň 20 % z celkového počtu zúčastněných.
- 3) **Ozdravné** – určené pouze pro zdravotně postižené. Může sem spadat i ozdravný pobyt Všeobecné zdravotní pojišťovny s názvem „Mořský koník“, účast je možná na základě předem daných podmínek, avšak dítě nemusí být zdravotně postižené, ale jeho onemocnění odpovídá stanoveným indikacím. Tyto pobyty nabízí i jiné zdravotní pojišťovny (VoZp, VPMV)

Asociace amerických táborů poskytuje českým studentům kempy i práci v USA, tam tábory rozděluje takto (<http://www.ccusa.cz/>):

- 1) **Tradiční tábory** / traditional program camps – tábory soukromé/ komerční, smíšené/ rozdělené dle pohlaví
- 2) **Speciální tábory** / specialty program camps – zaměřené na konkrétní oblast (umění, sport)
- 3) **Dívčí skautský tábor** / girl scout camps – využívají přírodní charakter a outdoorové aktivit, tak jako tomu je u českých skautů

- 4) **Tábory pro sociálně slabé** / underprivileged/inner-city children camps – pro děti z rodin s nízkými příjmy. Provoz zajišťují charity a vláda a organizují se v přírodě.
- 5) **Tábory pro děti s postižením** / special needs camps – pro děti i dospělé se zdravotním postižením. Aktivity přizpůsobeny zdravotnímu postižením.
- 6) **Tábory zaměřené na specifický problém** / camps for campers with specific requirements – určeny pro děti se poruchami chování (např. ADD a ADHD) nebo také cukrovkou, vážným onemocněním, sluchovými nebo zrakovými vadami nebo problémy s obezitou.
- 7) **Náboženské tábory** / religious camps - určeny pro děti z křesťanských a židovských rodin. Aktivity v táboře jsou tradiční, obohacené o náboženské hodnoty.
- 8) **Denní tábory** / day camps – stejné jako u nás příměstské s výjimkou, že se tábory mohou nacházet v parcích, na plážích, aj.

Barlas et al (2011) prováděli výzkumnou práci na tzv. dobrodružném/zážitkovém táboře (angl. Adventure camps). Odlišnost vidí především v programu, který se od standardních táborů liší v druhu rekreačních aktivit, zázemí které mají k dispozici a pohodlí. Jako nejdůležitější fakt uvádí **očekávání**. Táborová agentura STAN (<http://www.tabory-stan.cz/>) také nabízí zážitkové tábory. Uskutečněné tábory cílí na konkrétní zájmy, fantazii a koníčky účastníků. Mezi moderní oblasti řadí army, středověk, fantasy, tábory s koňmi, adrenalin campy a sportovní tábory. I SVČ Krnov tento druh tábora nabízí (např. Military) a významně se jejich realizace osvědčila. K dosažení správného prožitku nejčastěji využíváme přírodního prostředí, kde preferujeme činnosti lanové, sportovní, horolezecké, poznávací, výletování, kurzy přežití, ale také tvořivé, dramatické, psychologické, aj. Zastáváme názoru, že i přes skutečnost, že dítě jede na tábor s danou tematikou, mělo by si vyzkoušet širokou paletu činností. Aktivity jsou také plánovány tak, aby si účastníci odpočinuli a načerpali nové síly či se „posunuli“ dále v celotáborové hře. Ta je nepostradatelnou součástí zážitkového tábora, děti musí mít daný cíl (formou příběhu), který je veškerými aktivitami propleten. V tomto ohledu se projevuje zkušenost hlavního vedoucího s dramaturgií zážitkových akcí. Program musí být systematicky sestaven i s množstvím náhradních variant vzhledem ke stále vyskytujícím překážkám (počasí, zdravotní stav účastníků, apod.)

1.4.4 Legislativa upravující pořádání dětských táborů

Faktem je, že s pořádáním táborů je spojena řada legislativních dokumentů. Tyto lze dělit na všeobecné (např. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Listina základních práv a svobod), pracovněprávní (např. zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce) občanskoprávní (např. zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník), správní (např. zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích), zdravotně-hygienické (např. zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví), obchodně právní a daňové (např. zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu), ochranné (např. zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů).

Pokud by tábor pořádala cestovní kancelář (dále CK) nebo cestovní agentury (dále CA), bylo by na něj nahlíženo, jako na **zájezd** jehož základní ustanovení nalezneme již v Občanském zákoníku v části 4. díle 6. Naopak pokud právnický subjekt vykonává činnost školského zařízení je **táborová činnost** ukotvena ve vyhlášce č. 75/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání stanovenou zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Následně bude legislativní a právní ukotvení těchto dvou variant podrobně popsáno.

Zákon č. 159/1999 Sb. o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu o zájezdu hovoří jako o souboru služeb cestovního ruchu pořizovaného za jednu cenu a jež je delší než 24 hodin nebo zahrnuje-li přenocování a obsahuje-li alespoň dvě z těchto plnění: ubytování, dopravu, jinou službu cestovního ruchu, která není doplňkem dopravy nebo ubytování a tvoří významnou část souboru nabízených služeb. V živnostenském zákoně může cestovní kancelář provozovat podnikatel s koncesovanou živností a dětské tábory spadají do jeho předmětu plnění. Ve 4. čtvrtletí roku 2016 bylo v ČR evidováno 1519 cestovních kanceláří, z čehož 114 jich bylo z Moravskoslezského kraje (<https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/statistika-zivnosti--222296/>), ale musíme podotknout, že všechny se pořádáním dětských táborů nezabývají, ale objevují se CK, jejichž činností jsou pouze dětské tábory (např. CK Topinka s.r.o.). CA podniká na základě volné živnosti ve znění „Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu“, rozsah činnosti má totožný, jako cestovní kancelář avšak ona je jen zprostředkovatel a oproti kanceláři nemusí mít pojištění proti úpadku.

Středisko volného času bylo subjektem, kde byl prováděn výzkum této práce, proto i předmětem následujícího legislativního popisu budou právě SVČ. SVČ představuje školské zařízení pro zájmové vzdělávání a dle § 4 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání se činnost střediska uskutečňuje ve více oblastech zájmového vzdělávání nebo se zaměřuje na konkrétní vzdělávací oblast. Přičemž se SVČ specializují na příležitostnou nebo pravidelnou vzdělávací činnost. Středisko také může poskytovat metodickou, odbornou, popř. materiální pomoc účastníkům zájmového vzdělávání, popř. školám a školským zařízením. Vyhláška rozlišuje dva typy SVČ, a sice domy dětí a mládeže (uskutečňují činnost ve více oblastech zájmového vzdělávání) a stanice zájmových činností (zaměřené na jednu oblast zájmového vzdělávání). O přijetí účastníka SVČ se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Samotná táborová činnost dle vyhlášky č. 74/2005 Sb. spadá spolu s dalšími činnostmi spojenými s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání, mezi formy zájmového vzdělávání. Vyhláška MŠMT č. 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže v § 2 shrnuje poslání a činnost středisek, kde se objevuje vysvětlení, jakou formou mají SVČ tábory vykonávat. Souhrnně tábory a odborné soustředění definuje, jako vyvrcholení zájmové činnosti, dále také uvádí, že prázdninovou činnost, kterou jsou na mysli tábory a krátkodobé akce mohou uskutečňovat i pro děti a mládež s dosud nevyhraněnými zájmy. Toto ustanovení střediskům dovoluje pořádat tábory, jak pro své klienty, tak pro širokou veřejnost. Na základě průzkumu táborové činnosti středisek volného času v MSK, můžeme konstatovat, že nabídky jsou různorodého charakteru a objevují se pobytové i příměstské tábory, jak pro širokou veřejnost, tak pro pravidelné členy zájmového útvaru (dále ZÚ). Například SVČ Nový Jičín nabízí příměstský tábor pro veřejnost s názvem Letní fičák a pro taneční ZÚ v letošním roce uskuteční pobytový tábor Třesky plesky (<http://www.fokusnj.cz/tabory-2018-a-soustredeni/1461-tresky-plesky-pobytovy-tabor>).

Pokud chce jakýkoliv subjekt pořádat dětský tábor, dotýká se ho zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. V něm je hovořeno o organizovaném pobytu jako o **zotavovací akci**, kterou je při splnění některých podmínek i tábor. Za zotavovací akci zákon považuje „*organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti*“.

Vyhláška 148/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 106/2001 S., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti stanovuje, co pořadatel zotavovací akce musí

zajistit, jsou to prostorové podmínky a funkční členění staveb a zařízení, včetně jejich vybavení, správné ubytování, osvětlení, úklid, zásobování vodou, odstraňování odpadů a odpadních vod, stravování a režim dne, podmínky pro podávání a použití potravin a přípravu pokrmů. Dále nám také udává rozsah kurzu zdravotníka zotavovacích akcí a vybavení lékárníčky a do přílohy přikládá i vzor posudku o zdravotní způsobilosti dítěte, bez kterého nesmí dítě na tábor odjet. SVČ se touto vyhláškou řídí a své zaměstnance odborně připravují na práci na táboře. Pedagogové se tak stávají držiteli osvědčení o absolvování základního vzdělávacího kurzu na Hlavního vedoucího zotavovacích akcí dětí a mládeže. MŠMT dává ustanovení, že pořádání pobytových akcí je podmíněno absolvováním tohoto vzdělávacího kurzu. Dále si k tomu také přidávají školení na Zdravotníka zotavovacích akcí. V SVČ Krnov je zvykem, že jeden pedagog vykonává funkci Hlavního vedoucího a obstarává veškerou dokumentaci a druhý je Zdravotníkem a zároveň Hospodářem daného tábora.

Pokud jsou pořádány tábory, které nenaplnují kritérium počtu 30 dětí ve věku do 15 let a zároveň nenaplnují ani kritérium trvání tábora více než 5 dní, hovoříme o **ostatní akci pro děti**. Do této kategorie můžeme počítat i příměstské tábory, které jsou ve většině případů organizovány v pracovních dnech od pondělí do pátku. Můžeme tak konstatovat, že na takovéto tábory se žádná z výše uvedených legislativních podmínek nevztahuje. Pořadatel však přebírá za dítě zodpovědnost a doporučuje se tyto tábory vést stejným způsobem, jako akci zotavovací. Pouze při zajištění všech podmínek je pořadatel chráněn, že zajistil zdraví nezávadné prostředí.

Přehled právních a legislativních předpisů, které musí organizátor tábora dodržovat, naleznete v příloze. Nabízí se tedy konstatování, že pořádání táborů je náročné, přičemž kromě právního hlediska jsou zde hlediska logistická, manažerská, personální nebo např. pedagogická. Pořádání tábora je projektem se všemi standardními náležitostmi a bývá vhodné, aby různé role zastali specialisté. Např. z pedagogického hlediska se řeší výchovně-vzdělávací cíle, obsah, prostředky, formy, metody aj. (srov. Burda et al., 2008).

MŠMT publikovalo orientační seznam kritérií, která by měl dobrý tábor splňovat:

- 1) **Informace ještě před konáním** – v ceně by mělo být obsaženo pojištění a uveden jeho rozsah, v ceně je zahrnuta doprava, cena je uvedena s DPH, v ceně jsou celodenní výlety a vstupy.
- 2) **Hygienické předpisy** – pokud se tábora účastní víc než 30 dětí, je jeho provozovatel povinen akci nahlásit na okresní hygienickou stanici v místě

konání tábora. Tábor musí být v souladu s vyhláškou o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti.

- 3) **Prohlášení o bezinfekčnosti** – na táboře by měl být po celou dobu přítomen kvalifikovaný zdravotník, který po celou dobu tábora vede zdravotní dokumentaci. Zdravotník se musí před nástupem na tábor zajímat o léky, které děti užívají. Ten, kdo dítě na tábor posílá, zajišťuje lékařskou prohlídku před nástupem na tábor a zdravotníkovi předává prohlášení o bezinfekčnosti dítěte.
- 4) **Bezpečnost** – tábor by měl být dále nahlášen na zdravotnické zařízení a obecní úřad a vedoucí by měli být proškoleni stran BOZP, přičemž o tomto proškolení by měl být proveden zápis. Tábor má mít také daný „táborový řád“, který budou znát a respektovat děti i vedoucí.
- 5) **Kvalifikovaní vedoucí** – jestliže vedoucí nebo instruktoři nepracují pravidelně s dětmi nebo nejezdí pravidelně na tábory, měla by být transparentní kritéria jejich výběru.
- 6) **Jídelníček** – také způsob stravování by měl být transparentní. Měl by být zajištěn nepřetržitý pitný režim a pestrost jídelníčku. Kuchyň musí splňovat hygienické normy týkající se např. uskladnění potravin.
- 7) **Edukační cíle** – správný tábor by měl rozvíjet osobnost a přinášet kromě zážitků z programu také nové znalosti a zkušenosti (MŠMT, 2017).

1.4.5 Subjekty pořádající dětské tábory

Na úvod si řekněme kolik potencionálních klientů, se cestovního ruchu dětí a mládeže může zúčastnit a kolik je to klientů v porovnání s celkovou populací. S přihlédnutím na fakt, že dětských táborů se účastní děti povinné základní docházkou, přikládám tabulku 1, ze které je patrné kolik žáků dochází do základních škol. Dle statistického úřadu je ve školním roce 2015/2016 (ve kterém byl výzkum realizován) v České republice na základních školách 880 251 žáků na 4115 školách, což je 8,3% z celkové populace v zemi. Územní rozlohou této práce je Moravskoslezský kraj, proto jsou v tabulce uvedeny i tyto výsledky. V porovnání s jinými kraji je Moravskoslezský kraj třetím s nejvyšším množstvím základních škol a druhým v obsazenosti žáků. Z celkového počtu žáků z České republiky Moravskoslezský kraj ročně vzdělává 11,5% žáků.

	Počet škol	Počet žáků	Populace	
Česká republika	4 115	880 251	10 578 820	8,3 %
Moravskoslezský kraj	442	101 518	1 647 275	6,1 %
	10,7 %	11,5 %	15,6 %	

Tabulka 1 Počet škol a žáků v ČR a Moravskoslezském kraji

Zdroj: Veřejná databáze statistického úřadu

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky&katalog=30848>)

Vzhledem ke koncepci praktické části textu je nezbytné se dále podrobněji zaměřit všeobecně na instituce, které pořádají dětské tábory a především na střediska volného času (SVČ), které jsou předmětem šetření této práce.

1) Podnikatelské subjekty

Z podnikatelských subjektů na základě živnostenského zákona se cestovním ruchem dětí a mládeže nejčastěji zabývají cestovní kanceláře nebo cestovní agentury. Tábor klasifikují jako zájezd a je provozován za účelem zisku v rámci podnikání. Neznamena však, že každý zájezd je dětským táborem, CK jsou orientovány i na jiné formy a druhy cestovního ruchu. Avšak v nabídce zájezdů zohledňují rodiny s dětmi a snaží se jim přizpůsobit nabídku, kterou bychom mohli připodobnit táborové činnosti. Velké CK, které mají klubové hotely, si mohou dovolit nabízet animační programy a i tzv. dětské kluby. Jak uvádí CK Alexandria (www.alexandria.cz/ceske-animacni-programy) dětské kluby nejsou pouhým hlídáním dětí, ale spíše kombinací oblíbených táborových aktivit a dovolené s rodiči. Mezi nejvýznamnější cestovní kanceláře u nás, které se zabývají pouze dětskými tábory, patří:

CK Topinka, s.r.o. – svým zákazníkům nabízí již 27 let nejširší témata pobytových táborů. V roce 2016 měla v nabídce 446 táborů (Kotíková, Schwartzhoffová, 2016). Na webových stránkách mají hned několik oblastí mezi, kterými si zákazník volí produkt jemu blízký. Nabízení například tábory zahraniční, domácí, jsou kategorizované dle počtu dní, lokality a především různých témat (<http://www.tabory.cz/>).

CK Agentura H+H, s.r.o. – na trhu působí již 28 let a sídlo má v Ostravě. Snaží se na své zákazníky zapůsobit hlavně setkáním se známými celebritami, nemají téma nijak vyhraněné. Mají vlastní středisko, kde nabízí všechny formy ubytování (zděná budova, chatky, podsadové stany, stany bez podsad). Součástí nabídky mají i dopravu na dané

turnusy z celé ČR, tuto službu si zákazník volí jako příplatek k základní ceně (www.haha.cz).

Další subjekty pořádající dětské tábory mohou mít volné živnostenské oprávnění na předmět „Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“, tento pojem si můžeme vysvětlit jako výchovně vzdělávací činnost na táborech, jejich vedení a organizaci, mohou se také zaměřovat na specifická témata. Další obor může být „Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti“, pobytové tábory v rámci této formy pořádají sportovní zařízení či kluby a obecně se mohou nazývat sportovním soustředěním. Dále sem můžeme zahrnout i „Výrobu, obchod a služby jinde nezařazené“. Jeden z nejvýznamnějších podnikatelských subjektů v Jeseníkách má v obchodním rejstříku uvedeny dva předměty podnikání, které při kombinaci mohou také splňovat požadavky na pořádání táborů. Jsou jimi: „Hostinská činnost a Pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor“. Firma Outdoor Aliance s.r.o – je známá také jako „Stan“, vyniká svými čtyřmi plně vybavenými táborovými středisky. Na své zákazníky působí hlavně množstvím rekvizit, kostýmů, lanovým centrem a prvky zážitkové pedagogiky. Oblíbené jsou zde chlapecká armý témata a dívky zajímá především taneční a koňská tematika (<http://www.tabory-stan.cz/>).

Dětské tábory mohou v uvedených oblastech dle živnostenského zákona provozovat i osoby samostatně výdělečně činné.

2) Školy a školská zařízení

Vzdělávací systém zahrnuje veškeré instituce podílející se na vzdělání. Mimo základní školy se specifikujeme na instituce podílející se na výchově ve volném čase. Mezi tyto zařízení patří: školní družiny a kluby, střediska pro volný čas dětí a mládeže, domovy mládeže, dětské domovy, výchovné ústavy. Jednotlivé termíny vymezuje školský zákon a příslušné vyhlášky. Tyto instituce vypracovávají školní vzdělávací programy, kterými se ve školním roce řídí. Avšak ne všechny zmiňované subjekty se zabývají realizací dětských táborů, my se zaměříme pouze na ty, které se této činnosti nějakým způsobem věnují.

• Školy

Přestože školy nemusejí mít zájem o výchovu mimo vyučování Bendl a kolektiv (2015) tvrdí, že propojení vyučování a zájmové činnosti působí pozitivně na obě oblasti, dokonce zvyšuje zájem o daný předmět a může mít pozitivní vliv na výběr povolání.

Snad každá základní škola organizuje v rámci tělesné výchovy lyžařské, vodácké, cyklistické a jiné výcviky (převážně pro 2. stupeň ZŠ), které můžeme řadit jako akce pobytového charakteru a má podobný charakter jako dětský tábor. Některé pobytové akce mohou být zaměřeny na zdokonalení vyučovacího předmětu, jako jsou jazykové zájezdy, kulturní a historické exkurze, dalšími mohou být školy v přírodě (převážně pro 1. stupeň ZŠ), adaptační kurzy (v období přestupu z 1. na 2. stupeň), aj. Z vlastní praxe vím, že mnoho škol nemá dostatek personálu (organizačně nadaného, odborně zaměřeného a školy jsou i kapacitně omezeny) na to, aby tyto aktivity pořádaly. Proto mnohdy využijí nabídek podnikatelů, kteří jim celý program zajistí a některé přebírají za děti i právní zodpovědnost. V případě výběru podnikatelského subjektu školou se pobyty stávají dražšími a může se stát, že program bude pro rodiče finančně nepřístupný.

- **Školní družiny a kluby**

Školní družiny poskytují svou činnost převážně dětem prvního stupně a školní kluby jsou naopak věnovány žákům druhého stupně. Obě zařízení jsou zřizované základní školou za účelem odpočinku, přípravě na vyučování a v neposlední řadě věnování se zájmové činnosti. Řídí se vyhláškou 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. V § 2 jsou definovány formy činnosti a spadá sem i táborová činnosti spojená s pobytem mimo místo působení. To znamená, že z legislativního hlediska mohou tábory školní družiny a kluby vykonávat není to však jejich povinností a málo, které vedení tuto činnost povoluje.

Pedagogové v rámci výuky pro děti organizují expedice, výlety, exkurze, které mohou být spojeny i pobytem přes noc. Můžeme tak hovořit o cestovním ruchu dětí a mládeže, ale již nikoli o spojitosti s dětským táborem. Setkáváme se ale i s institucemi, které o letních prázdninách pořádají akce táborového charakteru (legislativně: ostatní akce pro děti) či dokonce některé pobytové tábory pro své žáky nabízejí přímo.

- **Střediska volného času**

SVČ nabývala na významu ve druhé polovině minulého století. První zařízení tohoto typu vzniklo v roce 1949 v Brně a síť se rychle rozšiřovala a podle školského zákona z roku 1960 se stala součástí vzdělávací soustavy. V první polovině 90. let střediska musela překonávat tendence hrozící oslabit jejich síť, význam a působnost, avšak přes přechodné potíže svoji životaschopnost prokázala také v porevoluční době (Hofbauer, 2004, s. 86).

Většina SVČ aktivně spolupracuje se školami různých stupňů na přípravě vlastní nabídky. Výrazně menší míra spolupráce existuje mezi SVČ a jiným vzdělávacími institucemi, jako jsou např. Akademie věd České republiky nebo výzkumné ústavy.

Intenzivněji SVČ spolupracují s Národním institutem dětí a mládeže, který plní roli koordinátora těchto zařízení (Fořtíková, 2009). Národní institut dětí a mládeže se na základě opatření MŠMT z roku 2013 sloučil s Národním institutem pro další vzdělávání.

SVČ se podílejí také na organizování žákovských soutěží nebo olympiád. V náplni činnosti SVČ je také vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů (viz § 17 vyhlášky č. 74/2005 Sb.), což mohou nepochybně využít v edukačních aktivitách, které jsou součástí táborů.

3) Nestátní neziskové organizace

Krom výše zmíněných se výchovu ve volném čase zabývají nestátní neziskové organizace, mezi které řadíme především spolky, nadace, obecně prospěšné společnosti, církve aj. Jejich hlavním cílem není finanční zisk, ale poslání. Zapsané spolky se ustanovují podle občanských zákoníků, některé působí na celém území ČR, jiné mají jen místní působnost.

Bendl et al. (2015) je upořádal podle obsahu činnosti a výchovného zaměření:

- **Sdružení všestranného obsahu**

Nejvýznamnějšími jsou organizace **Junák**, která pravidelně pořádá tábory pro 23 tisíc dětí ročně (www.skaut.cz). Klade důraz na pobyt v přírodě, zvyšování fyzické zdatnosti, pomoc druhým, družnost, rozvoj morálky aj. Druhým největším sdružením je **Pionýr**, který uvádí, že jeho táborová členská základna má 16,7 tisíc dětí. Letní pionýrské tábory jsou v ČR tradiční a nabízejí množství volnočasových aktivit.

- **Spolky zájmového charakteru**

Se záměrem uspokojit tělovýchovné a sportovní zájmy svých členů má nejdelší tradici **Sokol**. I jejich členské základny pořádají akce táborového typu, může mezi ně také patřit sportovní soustředění vícedenního typu.

- **Sdružení se zaměřením na přírodu**

Do této obsáhle kategorie spadají s počtem členů 5 tisíc dětí na táborech **Česká tábornická unie**, kteří svým svěřencům chtějí předat myšlenku, aby se stali znalci přírody, vnikat do jejích zákonů, vedli ostatní k jejímu poznávání a zároveň se stali jejími ochránci. **Zálesák** se zaměřuje na zábavné hry orientované na odreagování a získávání nových zkušeností, organizují letní i zimní tábory. Dalšími jsou **Liga lesní moudrosti**, **Asociace turistických oddílů**, ta je organizací uznanou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro oblast práce s dětmi a mládeží, **Duha**, **Brontosaurus**, ale také zde

můžeme řadit zájmové svazky (včelaři, chovatelé rybáři, aj.), které pro své svěřence také připravují zájmovou činnost v období letních prázdnin. V tabulce č. nalezneme jejich členskou základnu, neznamená to však, že všichni členové se musejí nutně účastnit jejich pobytových akcí.

Nestátní nezisková organizace	Počet členů do 26 let
Junák – Český skaut, z. s	45 778
Pionýr	10 933
Asociace TOM	7 711
Zálesák	4 405
Duha	2 577
YMCA	2 565
Liga lesní moudrosti	977
Brontosaurus	788

Tabulka 2 Počty členské základny nestátních neziskových organizací za rok 2018

Zdroj: ČRDM (<http://crdm.cz>)

Na ovlivňování volného času dětí a mládeže se podílejí i církve a náboženské společnosti. Dlouholetou tradici v pořádání táborů v této oblasti mají YMCA (práce s chlapci) a YWCA (práce dívkami).

- **Nízkoprahová zařízení**

Pracují s problematickou mládeží, pohybují se na hraně se zákonem, bývají ohroženi sociopatologickými jevy, apod. Na táborovém trhu se v jejich činnosti objevují příměstské tábory.

Některé spolky se táborové činnosti také dotýkají, i když někdy zcela nepřímo. Například Spolek Sun Outdoor pořádá školní výlety, školy v přírodě (i s ubytováním), jednodenní workshopy. I ony pracují s tematikou táborové činnosti a řídí se legislativou.

1.4.6 Současný stav na trhu pobytových táborů

Podle autorky Pávkové (2014) se táborová činnost přímo spojuje se střediskem volného času a uskutečňuje se většinou v době prázdnin, kromě letních táborů uvádí i tábory zimní. Zaměření táborů může být všeobecné nebo s programem cíleným na určitou

zájmovou oblast. Tábory mohou být také vyvrcholením zájmových útvarů sportovních, uměleckých, jazykových apod. Ostatně tak o táborech píšou také Burda et al. (2008), když táboření označují za tradiční vrchol činnosti dětských organizací. V současné době je zaměření táborů velmi pestré, přičemž tábory bývají nezdřídka prezentovány či propagovány svým motivem, který sleduje nějaký společenský trend. V posledních letech tak bylo možné přihlásit děti např. na tábory s youtubery nebo filmovými hvězdami.

Česká rada dětí a mládeže (dále ČRD), což je významná organizace zastupující zájmy mládežnických organizací na území České republiky, realizovala v letech 2016-2017 průzkum, jehož cílem bylo zhodnotit data o realizovaných táborech v roce 2016 a odhadnout trend v pořádání táborů v roce 2017. Pořadatelé byli rozděleni do tří základních skupin (spolky, dětské domy mládeže a střediska volného času, komerční subjekty). Soubor zahrnoval údaje o 3675 táborech, jichž se účastnilo necelých 119 tisíc osob. Výzkumný soubor by měl představovat 70-80 % všech realizovaných táborů (ČRD, 2017). Hlavní zjištění výzkumu shrnuje tabulka níže.

Kategorie	Spolky	DDM a SVČ	Komerční sub.
Průměrná cena za 10denní tábor	2557 Kč	3295 Kč	3915 Kč
Průměrná délka tábora (dnů)	10,4	8,0	10,5
Průměrný počet účastníků	31	32	45
Typ ubytování (stany vs. chaty a budovy)	82 % stany, 18 % chaty a budovy	22 % stany, 78 % chaty a budovy	32 % stany, 68 % chaty a budovy
Typ programu (tradiční vs. speciální)	91 % tradiční, 9 % speciální	57 % tradiční, 43 % speciální	30 % tradiční, 70 % speciální

Tabulka 3 Shrnutí hlavních zjištění šetření Tábory 2016-2017

Zdroj: ČRD, 2017

Komerční subjekty jsou nejdražšími realizátory táborů pro děti, ovšem je potřeba reflektovat, že šetření nezjišťuje, co vše bylo v ceně zahrnuto. DDM a SVČ se specializují spíše na kratší tábory. Komerční subjekty za nejvyšší průměrnou cenu realizují tábory s nejvyšším průměrným počtem účastníků, lze u nich předpokládat také nejvyšší výnosy,

ovšem opět platí, že náklady nejsou známy. Spolky jsou specifické v tom, že upřednostňují stanové tábory, což je zřejmě jedním z hlavních důvodů, proč vykazují i nejnižší průměrnou cenu za 10denní tábor. Komerční subjekty nejčastěji realizují tábory se speciálním typem programu (příklad s youtubery byl uveden výše). ČRD M (2017) uvádí jako speciální typy programů také např. balet, jezdeckví nebo paintball.

ČRD M v uvedeném výzkumu do kategorie speciální zařadila také tábory příměstské bez ohledu na jejich zaměření. To může být jedna z metodologických slabín uvedeného šetření.

Rok	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Zotavovací akce	2238	2171	2091	1988	1899	1875
Děti od 6 do 15 let	209400	201838	193391	186951	175478	170243

Tabulka 4 Počty Zotavovací akcí a množství účastníků za poslední roky

Zdroj: ČRD M – J. Husták (e-mailová odpověď na dotaz, 6. 4. 2018)

Na organizaci táborů lze získat i množství dotací. Tuto činnost především podporuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) podporuje výhradně ty pobytové akce, které jsou vyvrcholením celoroční práce s dětmi a mládeží. Nejsou podporovány pobytové akce organizací, které se výhradně a převážně komerčně zaměřují na pořádání obdobných akcí. Pořadatelé pobytových aktivit musí dodržovat platné zákony a předpisy. Podmínkou pro poskytnutí dotace MŠMT je absolvování školení pro hlavní vedoucí táborů. Odbor pro mládež následně provádí kontroly letních dětských táborů, avšak kontrolovány jsou pouze ty, které byly finančně podporovány samotným MŠMT. Každoročně MŠMT poskytuje nestátním neziskovým organizacím cca 12 milionů Kč na pořádání táborů (MŠMT, 2012).

1.5 Středisko volného času Krnov

V následující kapitole bude blíže specifikována organizace, ve které je výzkum prováděn. Roku 1950 se v Krnově zřizuje Krajský dům pionýrů a mládeže, zaměřující se na volnočasové aktivity, stává se tak druhým zařízením tohoto typu v tehdejší ČSR. V roce

1989 bylo zařízení přejmenováno na Dům dětí a mládeže, další změna přichází roku 2006, kdy se novým zřizovatelem stává město Krnov a zařízení funguje jako Středisko volného času Méd'a. Poslední změna spojená s názvem přichází roku 2017 v návaznosti na rozšiřující nabídku volnočasové činnosti široké veřejnosti na Středisko volného času Krnov, příspěvková organizace (dále jen SVČ).

Legislativních a právních ukotvení je pro střediska mnoho, uvedu zde pouze ty nejzásadnější. SVČ Krnov je školským zařízením, řídí se Zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Popis činnosti o zájmovém vzdělávání najdeme konkrétně v části osmé § 111, dále je uvedeno, že podrobnější podmínky ministerstvo stanovuje v doplňujících ustanoveních. Konkrétně je to tedy ve Vyhlášce MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 109/2011 Sb., č. 279/2012 Sb. a č. 197/2016 Sb., o zájmovém vzdělávání, charakterizuje jednotlivé zařízení pro zájmové vzdělávání a konkrétně i SVČ, dále se zabývá i formu úplat za tuto poskytovanou službu. Zákon č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění č. 31/1984 Sb., č. 390/1991 Sb., č. 190/1993 Sb., zákona č. 138/1995 Sb., č. 19/2000 Sb., č. 132/2000 Sb., č. 109/2002 Sb., č. 284/2002 Sb. a č. 436/2004 Sb.

SVČ svým klientům poskytuje naplnění volného času smysluplnými aktivitami, které uspokojují jeho potřeby a seberealizaci. Ředitelka ve Školním vzdělávacím programu (2017) hlavní činnost popisuje takto „*Hlavní činností SVČ je zájmové vzdělávání, které se realizuje pravidelnou a příležitostnou zájmovou činností, prázdninovou činností, individuální prací s talenty, soutěžemi a přehlídkami a nabídkou spontánních aktivit, dále poskytuje odbornou pomoc v oblasti práce s dětmi a mládeží organizováním seminářů, školení, odborných instruktáží, konzultací a vydáváním metodických materiálů.*“

1.5.1 Organizační struktura

Kolektiv SVČ Krnov je tvořen z 16 interních zaměstnanců. Ve vedení je ředitelka, které pomáhá její zástupce, který je zároveň ekonomem. Pedagogickou činnost obstarává sedm pedagogů s patřičným vzděláním podle Zákona o pedagogických pracovnících, ekonomickou oblast zajišťuje mzdová účetní a již zmiňovaná ekonomka, správní zaměstnanci se starají o vzhled a chod celého zařízení (domovnice, správce, dvě recepční a uklízečka). Navíc zde působí jeden nepedagogický pracovník nepedagogický pracovník, který se věnuje soutěžím MŠMT a vyučuje dopravní výchovu, jeho mzda je placen z

Ministerstva školství. Zařízení je v dnešní době rozčleněno do dvou samostatných budov. Z níž jedna slouží jako výtvarný ateliér a probíhají zde převážně ZÚ výtvarného charakteru.

Každý pedagog má na starosti jedno z oddělení. Jejich členění: Oddělení vzdělávání, Oddělení akcí na klíč, Oddělení soutěží MŠMT, Oddělení příležitostného vzdělávání a prázdninové činnosti, Oddělení pravidelného vzdělávání a aktivit pro rodiče s dětmi, Oddělení public relations a výukových programů, Oddělení umění a Oddělení tanečních souborů. Všechna oddělení vzájemně spolupracují a uskutečňují akce pro veřejnost a organizují táborovou činnost. Každé oddělení má starost také externí pracovníky dané oblasti, kterým poskytují odborné poradenství ve vedení jejich ZÚ.

2 CÍLE A ÚKOLY

2.1 CÍL

Cílem práce je analýza vybraných faktorů týkajících se účasti dětí a mládeže na dětských táborech u dětí ve Středisku volného času Krnov.

2.2 DÍLČÍ CÍLE

Výběrové faktory jsou popsány na základě několika základních proměnných, které souvisejí:

- Se způsobem výběru
 - Kdo rozhoduje o táboře
 - Podle čeho
 - Informační zdroje
- S výběrovými faktory a s nimi související rozdíly dle
 - Věku
 - Pohlaví
 - Bydliště (město/venkov)
 - Druh tábora (pobytový/příměstský)

2.3 ÚKOLY

- 1) rešerše odborné literatury,
- 2) sestavení dotazníku společně s pedagogy SVČ Krnov, konzultace s vedoucí DP
- 3) provedení předvýzkumu (pilotního výzkumu) – testování otázek a jejich srozumitelnost,
- 4) úprava konstrukce dotazníku
- 5) realizace výzkumného šetření na dětech Krnovska,
- 6) zpracování a vyhodnocení dat.

2.4 VÝZKUMNÉ OTÁZKY

- 1) Kdo rozhoduje o výběru tábora?
- 2) Jaký způsob propagace tábora je nejvhodnější?
- 3) Co je rozhodujícím kritériem pro výběr tábora?
- 4) Jaká je dětmi preferovaná délka tábora (pro pobytový a pro příměstský)?
- 5) Existují rozdíly při volbě příměstského nebo pobytového tábora dle věku, pohlaví a bydliště (venkov, město)?
- 6) Jaké zaměření tábora je nejčastěji uváděno?
- 7) Jaký je zájem klientů o tábory organizované SVČ Krnov?

3 METODIKA

Pro účel našeho šetření jsem se rozhodla využít metodu kvantitativního výzkumu, který umožňuje získat data najednou a od většího počtu respondentů. Výzkumnou technikou bylo osobní dotazování prostřednictvím ankety.

Anketa obsahuje 15 otázek (viz. Příloha 1) z toho je 9 uzavřených a 6 polouzavřených otázek (respondent může doplnit vlastní odpověď). Hlavní témata, které jsme chtěli pomocí dotazníkového šetření získat, byly do ankety vkládány ve spolupráci s pedagogy SVČ Krnov v návaznosti na využití výsledků dotazníkového šetření do praxe. Při konstrukci otázek a jejich zařazení do ankety se primárně vycházelo z potřeby získat konkrétní zpětnou vazbu o zájmu klientů o tábory organizované SVČ Krnov. V přípravném procesu dotazník prošel systematickým sestavením a definovali jsme si vhodné otázky, byla vhodně určena jejich posloupnost a srozumitelnost. V měsíci dubnu 2016 prošel dotazník testovacím procesem na vzorku 26 dětí ze zájmových útvarů vedených autorkou práce. Ukázaly se drobné nesrozumitelnosti ve způsobu položení otázek. Správná formulace a konečná verze ankety byla sestavena autorkou práce společně s vedoucí DP. Každému vedoucímu pobytového tábora, který předkládá dotazník respondentům, byly před zahájením sděleny podrobné pokyny k vyplnění a vysvětleny účely tohoto výzkumu. Ti budou děti celým procesem dotazníkového šetření vést a odpovídat jim na případné dotazy a vysvětlovat jim veškeré pojmy, kterým by nerozuměly. Výsledky ankety nám předloží údaje o respondentovi a jeho postojích k dané problematice.

Jelikož jsem zaměstnankou SVČ Krnov využívám při výzkumu osobních znalostí, a zkušeností v táborovém procesu za použití introspektivní metody. Na základě přímého dotazování pedagogů a odborníků na tematiku dětských táborů byla použita metoda individuálního rozhovoru (interview). Byl použit nestandardizovaný rozhovor, na který jsem si připravila okruhy, rozhovor poté prolul do diskuze na téma dětské tábory. U ředitelky a pedagogů SVČ Krnov se jednalo o osobní setkání v jim známém prostředí. Dotazování odborníci byli osloveni telefonicky a následně emailem. Jednalo se o referenta Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) orientujícího se na zájmové vzdělávání, dalším byl vedoucí analytické sekce české rady dětí a mládeže (dále ČRDM), který práci poskytl „tvrdá data“ v podobě souhrnu uskutečněných táborových akcí v ČR ze dvou zdrojů: Hygienické stanice a Státního výkazy Z 15-01 pro MŠMT.

Vymezení zkoumaného území a vzorku

Výzkumný soubor je tvořen záměrně z účastníků letních táborů SVČ Krnov, tedy dětí školou povinných ve věku od 6 do 15 let. Výzkum probíhal v období letních prázdnin školního roku 2015/2016, kdy probíhají letní tábory. Do výzkumného šetření byly zapojeny **4 příměstské tábory** s odlišnými programy a tématy, které probíhají v hlavní budově SVČ Krnov a jeho blízkém okolí a trvají 5 pracovních dní od 8:00 do 16:00 hodin. **Pobytových táborů pro děti a mládež organizace uskutečnila 5** a opět byl každý odlišného charakteru. Pobytové tábory probíhají mimo sídlo SVČ o minimální délce pobytu 7 dní na území MSK v ubytovacích zařízeních tomu určených. Je pravděpodobné, že převážná část účastníků je tvořena stálými klienty SVČ Krnov, které je jediným svého charakteru na území Krnovska (lokalita Krnovska je vyznačena v Příloze č. 3). Výzkumný soubor tvoří celkem **254 dětí/účastníků táborů** (tabulka č. 3).

Sběr a zpracování dat

Sběr dat proběhl v měsíci červenci a srpnu roku 2016 na samotných táborech. Účastníkům byl anketní lístek předkládán poslední den každého tábora, kde již samo dítě dokázalo zhodnotit jisté parametry pro následující výběr jemu vhodných odpovědí. Sběr dat probíhal pod neustálým dohledem pedagogického pracovníka, který byl poučen o vedení ke správnému vyplnění dotazníku. Anketové lístky byly dodány všem uskutečňovaným táborům daného školního roku. **Návratnost činila 254 kusů, tudíž 94%**, přičemž některé z lístků musely být vyřazeny z důvodu nesprávného vyplnění.

Po statistickém vyhodnocení dat, byly údaje zpracovány na základě relativní četnosti. Veškerá nasbíraná data, byly pomocí softwaru Microsoft Excel rozřizeny. Data získaná z dotazníkového šetření byla zpracována metodou popisné statistiky.

Školní rok 2015/2016	Obsazenost (100 %)	Návratnost (x %)
Příměstský (4)	118	109 (92 %)
Pobytový (5)	152	145 (95 %)
Celkem:	270	254 (94 %)

Tabulka 5 Návratnost dat u jednotlivých typů táborů

Zdroj: SVČ Krnov

4 ANALÝZA SKUTEČNÉHO STAVU SVČ KRNOV

Krnovsko tvoří 25 obcí, kdy spádovým městem je Krnov, geografickou polohu území znázorňuje Příloha č. 3. Na území Krnovska funguje 19 základních škol a z toho 7 ve městě Krnov (včetně jedné zřizované soukromě, jedné zřizované církví a víceletého gymnázia). Celkem ve 13 obcích není ZŠ a žáci tak musejí dojíždět. SVČ nabízí volnočasové aktivity pro děti celého území, což potvrzují i interní zprávy z elektronického systému „Domeček“. Dopravní obslužnost do města Krnov je na dobré úrovni s je zde vytvořen tzv. dopravní uzel pro autobusovou i železniční dopravu, funguje zde i městská hromadná doprava, kterou je možno se dostat přímo ke středisku. Dostupnost SVČ je klientům i přes to, že se nenachází přímo v centru města dobrá.

Ve školním roce 2014/2015 v České republice existovalo 312 SVČ, přičemž tato byla navštěvována většinou žáky (74,1 %) a v menší míře dětmi (13,5 %). Kontinuálně docházelo k nárůstu zájmu, a proto ve školním roce 2016/2017 již existovalo 321 středisek s přibližně stejným rozložením účastníků, avšak počet účastníků každoročně roste (MŠMT, 2017b). Středisko volného času Krnov má ve školním roce 2015/2016 přibližně devadesát zájmových útvarů, které nabízí dětem z mateřských, základních (první i druhý stupeň) a středních škol a i pro dospělé. Celkový počet klientů navštěvující zájmové útvary stejného školního roku byl 1120. V následujícím školním roce zájmové útvary navštěvovalo 1041 klientů, přičemž obsazenost letních táborů byla 290 dětí. Z čehož vyplývá, že i přes menší celkový počet klientů SVČ je možné oslovit větší množství klientů k trávení volného času na táborech (<http://www.svckrnov.cz/zajmove-utvary>).

V Moravskoslezském kraji se nachází celkem 32 Středisek volného času a domů dětí a mládeže. Na okres Bruntál připadají dvě: SVČ Krnov, které je předmětem této práce a SVČ Bruntál. Střediska mohou být zřizována krajem, obcí, církví nebo jiným zřizovatelem. SVČ Krnov je zřizováno obcí stejně jako dalších 82 % (27 SVČ). Konkrétně v našem případě zřizovatel poskytuje finance na provozní náklady instituce, MSK poskytuje mzdy pedagogickým i správním zaměstnancům a zbytek si SVČ musí vydělat samo. Doposud na zaměstnance krajský úřad přispíval na základě součtu tzv. žákohodin (1 žák, 1 hodina), které se počítaly z vykázané zájmové činnosti na dítě. V roce 2016 se dostal do platnosti nový způsob financování z MSK, který spočívá v tom, že budou přispěny částky na určitý počet zaměstnanců, který si každé SVČ vypočítá na základě koeficientu „potenciální klient daného území“. V daném roce SVČ Krnov přichází o

jednoho pedagogického pracovníka, protože není schopno jeho mzdu zaplatit z vlastních prostředků. Ředitelka SVČ Krnov (osobní komunikace, 12. 4. 2018) potvrzuje, že daná situace také ovlivňuje celkový počet uspořádaných táborů, jelikož nemá dostatek odborných pracovníků, musí omezit výjezdové tábory.

SVČ je situováno do oddělení a letní dětské tábory spadají pod Oddělení prázdninové činnosti, které tábory plánuje již od října daného školního roku. Tábory mají rekreační a zážitkové zaměření, veškerou nabídku daného roku naleznete v Příloze č. 4. U pobytových táborů nabízíme všestranné zaměřování, aby oslovily co největší možný počet klientů široké veřejnosti. Příměstské tábory se snažíme zaměřit vždy dané oblasti (např. tvoření, sport, pokusy, aj.). Do nabídky vkládáme i soustředění o délce 8 dní, které završují celoroční taneční zájmovou činnost. K pobytu na tábor se klient musí řádně přihlásit a není povinností, aby byl pravidelným klientem zájmového útvaru SVČ.

	2014		2015		2016		2017	
	MSK	Krnov	MSK	Krnov	MSK	Krnov	MSK	Krnov
Pobytová akce nad 5 dní	248	7	244	6	224	5	200	3
Počet účastníků pobytové akce nad 5 dní	7634	184	7875	154	7197	152	6740	106
Městské a příměstské tábory	250	4	229	4	249	6	279	8
Počet účastníků městské a příměstské tábory	6015	92	5402	112	7120	161	6897	246

Tabulka 6 Porovnání táborové činnosti u SVČ celého Moravskoslezského kraje a SVČ Krnov

Zdroj: MŠMT – Výkaz o činnosti střediska volného času Z 15-01 (Š. Palyzová, e-mailová odpověď na dotaz, 16. 4. 2018)

V tabulce č. 4 můžeme sledovat nárůst klientů u příměstských táborů, jak u SVČ Krnov tak u všech Středisek volného času v MSK. Přičemž velkou zvláštností je klesající počet účastníků příměstských táborů i přes zvyšující se počet uspořádaných pobytů v roce 2017 oproti předchozímu roku. Také můžeme spatřovat v posledních dvou letech výrazné snížení počtu uspořádaných pobytových táborů a s tím související pokles celkového počtu

účastníků pobytových akcí. I přes tuto zajímavost můžeme tvrdit, že se příměstské tábory stávají jistým fenoménem u letních dětských táborů. Vedoucí analytické sekce ČRDM J. Husák (e-mailová odpověď na dotaz, 6. 4. 2018) potvrdil danou hypotézu poskytnutými daty z SVČ celé ČR, ve kterých se opět objevuje navýšení počtu účastníků městských a příměstských táborů. V tomto případě můžeme pozorovat takřka dvojnásobné zvýšení zájemců o příměstské tábory. Avšak již v celorepublikovém měřítku nepozorujeme pokles pobytových táborů, jako tomu je u SVČ v MSK (tabulka č. 5, č. 4). MŠMT ve svém výkaze ještě rozlišuje pobytové akce delší než 5 dní a akce do 5 dní, jelikož SVČ Krnov pořádá jen zotavovací akce delší, než 5 dní porovnávali jsme jen tyto data. Při podrobném práci s daty jsme zjistili, že ředitelé ve Výkazu Z 15 – 01, tabulky č. VI Táborová a další činnost spojená s pobytem, jak tomu název napovídá zadávají i jiné aktivity, které nejsou s táborovou činností spojené (např. výměnný pobyt, zájezd, aj.). Tuto skutečnost potvrdila i ředitelka SVČ Krnov V. Kozlíková (osobní komunikace 12. 4. 2018) a zároveň upozornil, že v roce kdy byl pořádán výzkum je do výkazu zahrnut tábor příměstský jarní a tábor příměstský podzimní. SVČ tedy za celý školní rok uspořádalo 6 příměstských táborů, letní pouze 4.

	2015	2016	2017
Počet účastníků pobytové akce nad 5 dní	53939	54328	54381
Počet účastníků městských a příměstských táborů	35145	56904	61412

Tabulka 7 Táborová činnost v celé ČR

Zdroj: ČRDM – J. Husák (e-mailová odpověď na dotaz, 6. 4. 2018)

Vedoucí analytické sekce ČRDM J. Husák (e-mailová odpověď na dotaz, 6. 4. 2018), se zaměřuje na celkový počet zapojených dětí do zotavovacích akcí v Moravskoslezském kraji, v roce 2016 činí 7 197 z celkového počtu 32 SVČ. SVČ Krnov v tomto ukazateli zaujímá 2,1 % se svými 152 dětmi na pobytových táborech. Zároveň tak bylo v MSK uspořádáno 224 akcí tohoto charakteru a průměrně tak vychází na jedno SVČ 7 táborů. Můžeme tedy tvrdit, že SVČ Krnov zaujímá v žebříčku uspořádání pobytových akcí nad 5 dní podprůměrnou příčku se svými uspořádanými 5 tábory. V roce 2017 se se svými 8 příměstskými tábory stává takřka průměrným pořadatelem příměstských táborů v MSK (celkový počet 279), protože průměr činí 8,72.

5 VÝSLEDKY

V následující kapitole jsou interpretovány získaná data z dotazníkového šetření. Odpovědi jsou vyhodnocovány dle stanovených výzkumných otázek a v souvislosti na záměr otázky. Výzkum se snaží vyhodnocovat data jako celek, tak aby data mohla sloužit např. zřizovatelům letních dětských táborů. Avšak výjimečností tohoto výzkumu je získat výsledky, které budou přínosné k rozvoji či inovaci nabídky letních dětských táborů Střediska volného času v Krnově (dále jen SVC).

Celý výzkumný soubor tvoří 254 dětí a mládeže, při tom zastoupené dívky tvoří 59,8 % (152) a chlapců bylo 40,2 % (102). Skupinu můžeme dále členit dle věku respondentů. Z výsledků je patrně, že větší zastoupení v tomto výzkumu mají děti ve věku **6 – 10 let a tvoří 64,6 %**, dětí ve věku 11 – 15let je ve výzkumném souboru obsaženo 35,4 %. Pokud bychom níže uvedenou tabulku zkoumali blíže, zjistíme, že pouze 24,8 % dětí bylo z vesnice (příčemž chlapců bylo z celého vzorku pouze 23), **75,2 % dětí uvedlo, že pochází z města** a tvoří tak významnou část souboru. V přehledové tabulce č. 6, můžeme pozorovat jaké složení respondentů ve vztahu k věku, pohlaví a bydlišti se účastní táborů SVC Krnov, můžeme tedy konstatovat, že **největší zastoupení je 31,1 % (79 z celkového počtu respondentů 254) a mají jej dívky ve věku 6 - 10 let z města.** Významně méně se táborů účastní chlapci ve věku 11 – 15 let z vesnice.

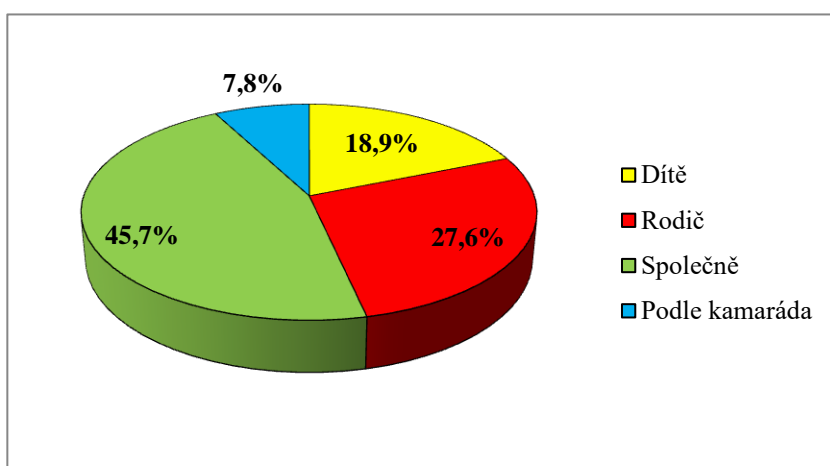
	6 – 10 let		11 – 15 let		Celkem
	Chlapci	Dívky	Chlapci	Dívky	
Město	53	79	26	33	191
Vesnice	14	18	9	22	63
Celkem	67	97	35	55	254
Celkem chlapců: 102			Celkem dívek: 152		

Tabulka 8 Vymezení výzkumného souboru

Kdo rozhoduje o výběru tábora

Zajímalo nás, pokud se už rodina rozhodne své dítě umístit na některý z táborů, kdo má hlavní slovo v rozhodování či jestli se na této skutečnosti členové rodiny vzájemně podílejí. V dotazníkovém šetření na tuto problematiku poukazovala otázka č. 6 „Jak si vybral tábor?“. Respondenti měli možnost si vybrat hned ze čtyř možností, kdy pro nás

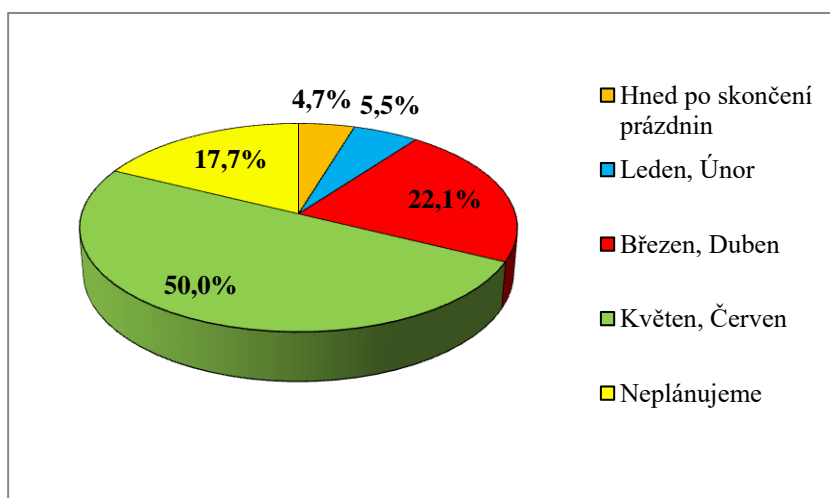
největší váhu má to, že samotné dítě ví, co a kde chce zažít a vybírá si daný tábor samo. Nejčastěji označovanou odpovědí se stala varianta spolupracující rodiny, tedy **45,7 % respondentů vybírá tábor společně se svými rodiči**. Ve 27,6 % případů rozhoduje o prázdninové činnosti samotný rodič, dítě tedy má pocit, že se na rozhodování nijak nepodílelo. Avšak u rozhodování samotným dítětem zaznamenáváme jen nepatrný rozdíl o 8,7 % (tj. o 22 respondentů) a pouhých 7,8 % dětí odpovědělo, že dá na názor svého kamaráda a dokáže tak svým způsobem přesvědčit rodiče o volbě daného tábora.

Obrázek 6 Výběr tábora

Kdy se tábor vybírá

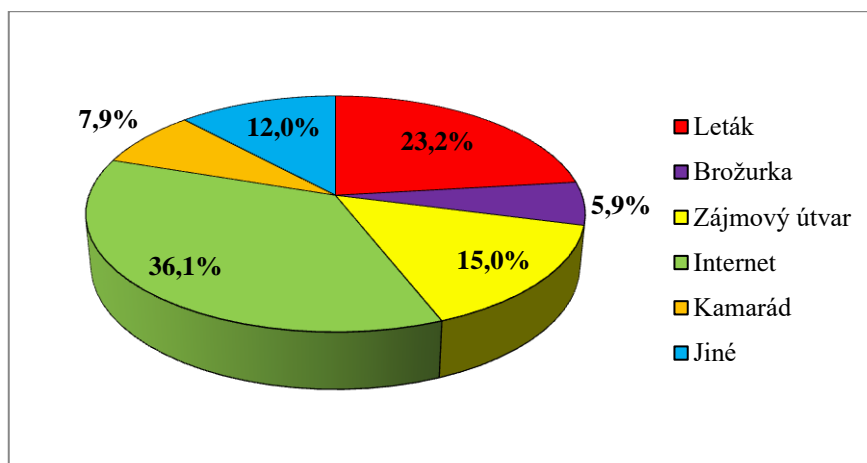
Jako nejvhodnější období, kdy začít působit na klientelu se dotazníkovým šetřením ukázalo období **ke konci školního roku (květen, červen)**. V této době si vybírá tábory **50 % rodin**, 22,1 % volí jarní období (březen, duben). Rozhodování po skončení prázdnin (4,7 %) a ze začátku roku (5,5 %) je takřka nepředmetnou volbou ve výběru.

Obrázek 7 Začátek plánování letního tábora

Ideální způsob a forma propagace tábora

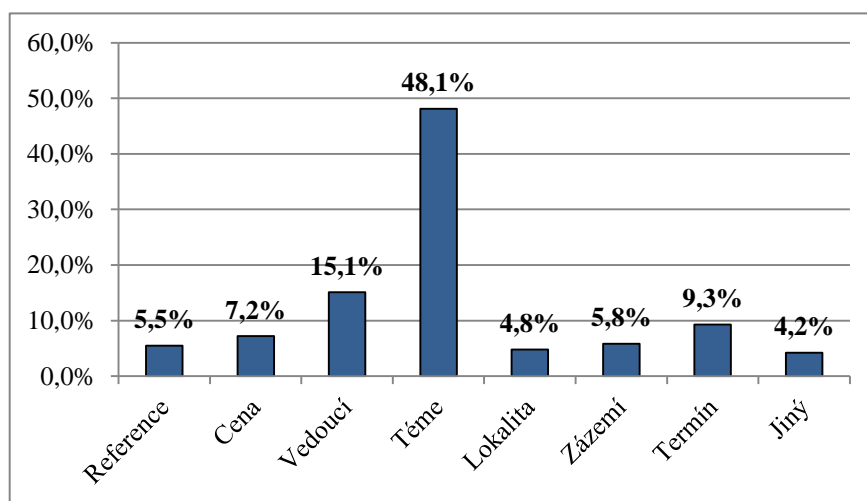
K propagaci táborů SVČ Krnov používá hned několik informačních kanálů. Klienti a široká veřejnost se o veškerých aktivitách tzn. i o táborech dozví z: webových a facebookových stránek, z oblíbené tištěné brožury, od pedagoga volného času v zájmovém útvaru či na jiných akcích, od kamarádů, rodinných příslušníků, aj. Dotazovaní měli u otázky č. 9 na výběr z šesti možností. Za nejpodstatnější informační kanál pro táborovou činnost **36,1 % respondentů zvolilo internet**. Tištěným letákem dokážeme upozornit 23,2 % respondentů. Tato forma propagace je finančně náročnější, ale ne tak moc, aby se do ní nemohlo investovat. Dobře vyhotovený leták se využívá jako „logo“ celého tábora a objevuje se tak na všech informačních kanálech a všichni jsou již na tento vzhled zvyklí. Děti navštěvující zájmové útvary, jsou včas od vedoucích informováni o nabídce letních táborů a možnost získané informace touto formou si zvolilo 15,0 %. Pedagogové ústně dokáží předat osobní zážitky a na klienta zapůsobit lépe než je tomu v případě tištěných brožurek (5,9 % respondentů), které jsou pro SVČ finančně náročnější než jakýkoliv jiný informační zdroj. Úplně jinou variantu informačního zdroje si zvolilo 12,0 % dětí, jelikož tato volba byla v anketě uvedena jako polouzavřená, vyhodnotili jsme i tyto data. Ve všech případech respondenti uvádí, že se o tábore dozvěděly od rodičů či přímo od maminky. Předpokladem je, že i rodiče využili jeden z informačních zdrojů, ale již se tato informace nedostala k dítěti.

Obrázek 8 Informační zdroje

Rozhodující kritérium při výběru tábora

Faktorů, které ovlivňují výběr, může být mnoho a dá se říct, že je tato volba dost individuální. V rámci šetření jsme však stanovili 7, které mohou převládat a také je my jako organizátoři můžeme popřípadě upravit. V rámci této otázky respondenti vyplňovali i více možností, nevyhodnotili jsme to jako chybný vzorek, ale naopak si myslíme, že je možné zohledňovat více faktorů. Nejčastější odpovědí, které kritérium ovlivňuje výběr tábora, je **téma a tvoří 48,1 %** (obrázek č. 9). Jednou z následujících otázek je i jaké konkrétní témata preferují, což bude vyhodnoceno níže. Dalším důležitým vlivem na výběr tábora má **kritérium vedoucího, tuto možnost uvádí 15,1 %** výzkumného vzorku. Další výsledky se významně neliší, můžeme tak tvrdit, že hlediska: lokalita, zázemí, cena a reference nejsou pro děti rozhodujícím parametrem, ale věříme, že rodiče na tyto kritéria ve výběru přihlížejí. **Cena** bude zajímat především rodiče i proto ji jako volitelné kritérium zvolilo jen **7,2 % procent**, ale stále je to víc než u lokality, kterou se řídí pouze 4,8 %. Zajímavý výsledek je zaznamenán i u referencí, na které dá pouhých 5,5 %.

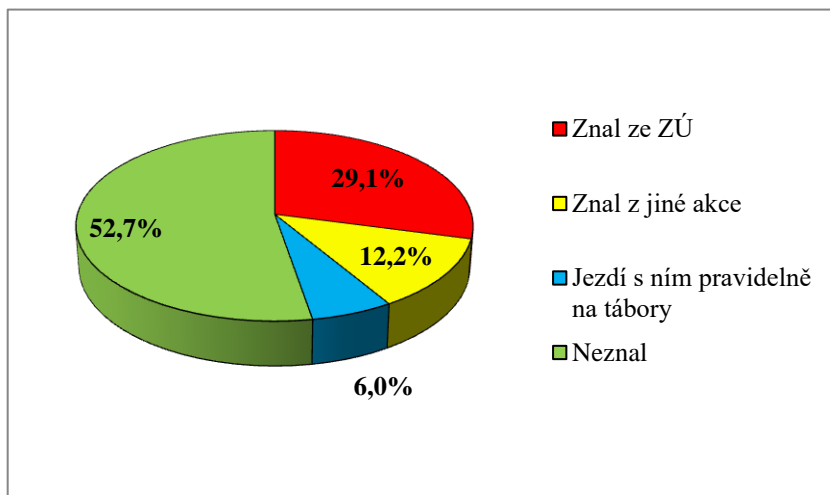

Obrázek 9 Kritéria volby letního tábora

Vliv hlavního vedoucího

Jak bylo vyhodnoceno výše jedním z důležitých kritérií pro výběr tábora je osobnost hlavního vedoucího (15,1 %), což má pro nás jako zřizovatele dětských táborů velký význam. Víme tak, že tábor vedený kvalitním vedoucím, který má zkušenosti je výhodou. Také proto jsme do dotazníkového šetření vkládali otázku č. 12 „Znal si hlavního vedoucí tábora?“. Výsledky by se nám významně nelišily, pokud bychom je rozdělily na to, zda dítě vedoucího znalo/neznalo. Z celkového počtu zapojených do výzkumu **hlavního**

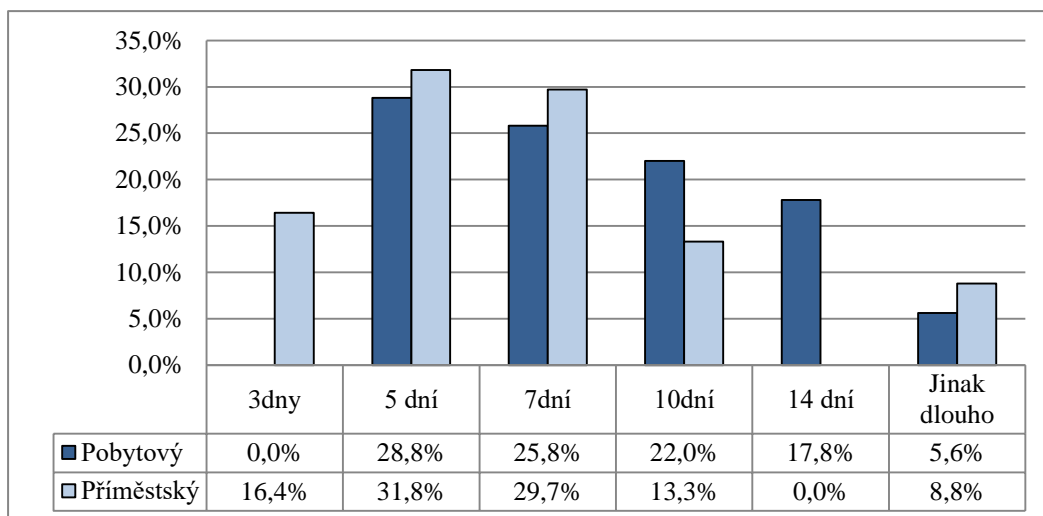
vedoucího znalo **47,3 %** (tj. 120 z celkového počtu 254), při tom 74 (29,1 %) respondentů jej znalo ze zájmového útvaru, 31(12,2 %) z jiné akce a 15 (6 %) dětí s ním jezdí pravidelně na tábory. Vzárustající odpovědí tedy je, že děti vedoucího před odjezdem na tábor neznaly.

Obrázek 10 Znal respondent vedoucího

Délka tábora

Z otázky č. 8 „Jaká délka tábora by ti vyhovovala?“ jsme získaly data dvojího typu. Otázka je totiž rozčleněná na dvě kategorie: pobytový tábor a příměstský tábor. Respondenti k této skutečnosti přistupovali dvojím způsobem. Někteří vyplnili obě z uvedených variant, někteří jen jednu, proto se celkové počty získaných výsledků různí od celkového počtu výzkumného souboru. Můžeme se jen domnívat, zda děti volily tu délku tábora, na kterém se nacházely nebo ten, který preferují víc. V anketním lístku jsou také uvedeny ty varianty dní, které přicházejí v úvahu, proto na obrázku č. 11 nejsou totožné výstupy (tří denní pobytový tábor nepřichází v úvahu v návaznosti na legislativu o zotavovacích akcích). Výběr vhodné délky tábora je důležitým aspektem, **28,8 % dětí vnímá jako optimální délku u pobytového tábora 5 dní, u příměstského je to také 5 denní lhůta u 31,8 % dětí.** Rozdíly ve výsledcích preferované délky nejsou příliš patrné. Můžeme však říci, že 54,6 % respondentů tvrdí, že by pobytové tábory neměly trvat déle než jeden týden. Jeden respondent uvedl, že by se mu líbil pobytový tábor, který by trval celé dva měsíce letních prázdnin. **U příměstských táborů by 43 % respondentů vyhovoval tábor delší, jak je standartní doba 5 dní,** což můžeme zaznamenat, jako významné stanovisko. V rámci odpovědi „jinak dlouho“ se vyskytovalo osm odpovědí, kterým by vyhovoval čtrnáctidenní příměstský tábor.

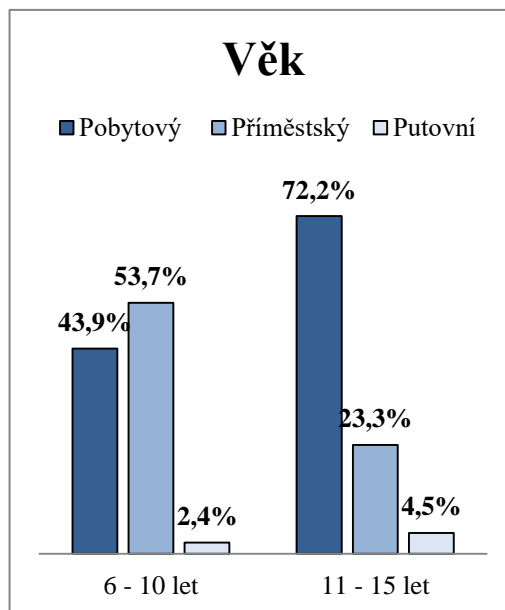
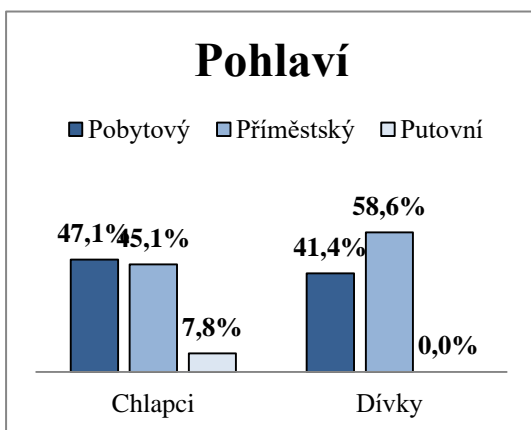
Obrázek 11 Preferovaná délka u pobytového/příměstského typu tábora

Jak ovlivňují výběr sociodemografické parametry

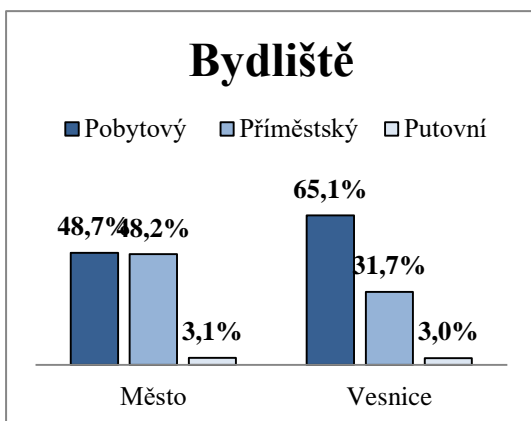
Rozdíly při volbě letního tábora příměstského nebo pobytového z hlediska pohlaví u výzkumného vzorku nejsou příliš patrné. Obecně lze říci, že **chlapci spíše preferují pobytový tábor (47,1 %), dívky spíše příměstský tábor (58,6 %).**

Děti ve věku 6 - 10 let jsou z 53,7 % nakloněni příměstským táborům. Starší děti ve věku 11 – 15 let poměrně značně inklinují k účasti na pobytovém táboře, tuto možnost si vybralo 72,2 % (65 dětí z celkového počtu 90). Při zkoumání výběru tábora z hlediska věku dítěte je potřeba brát v úvahu ještě další faktor, který byl zohledněn i v dotazníku – to jest výběr tábora rodičem nebo společně s rodičem. U dětí ve věku 6 - 10 let, které si zvolily příměstský tábor, lze z analýzy výsledků ankety jednoznačně vyčíst, že o výběru druhu tábora rozhodovali buďto přímo rodiče nebo děti společně s rodiči. Můžeme tedy konstatovat, že u dětí mladšího věku, které si zvolí příměstský tábor, má významný vliv rodič.

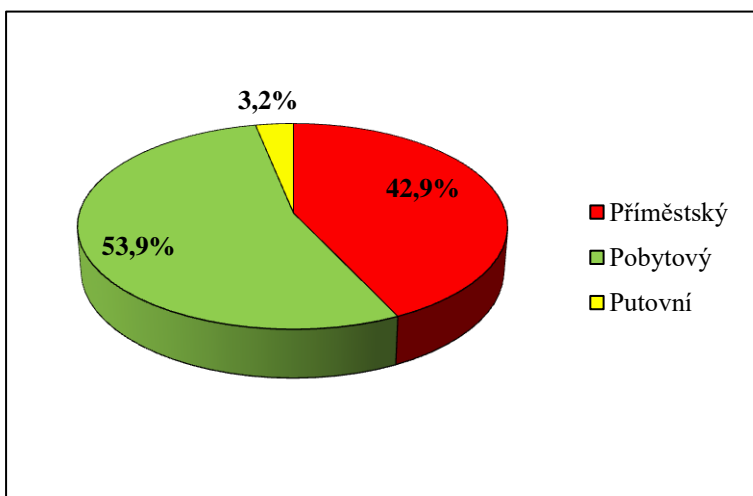
Významný podíl na táborech tvoří děti z města. Celkem se táborů zúčastnilo 191 městských dětí, to je 75,2 %, avšak tyto děti nejsou významně vyhraněny k určitému typu tábora, a proto se proměnné významně neliší. U dětí z vesnice jsme však zaznamenali **dominantní preferenci (65,1 %) k pobytovým táborům** (obrázek č. 12)

Obrázek 12 Preference příměstského/pobytového typu tábora ve vztahu jednotlivých hledisek

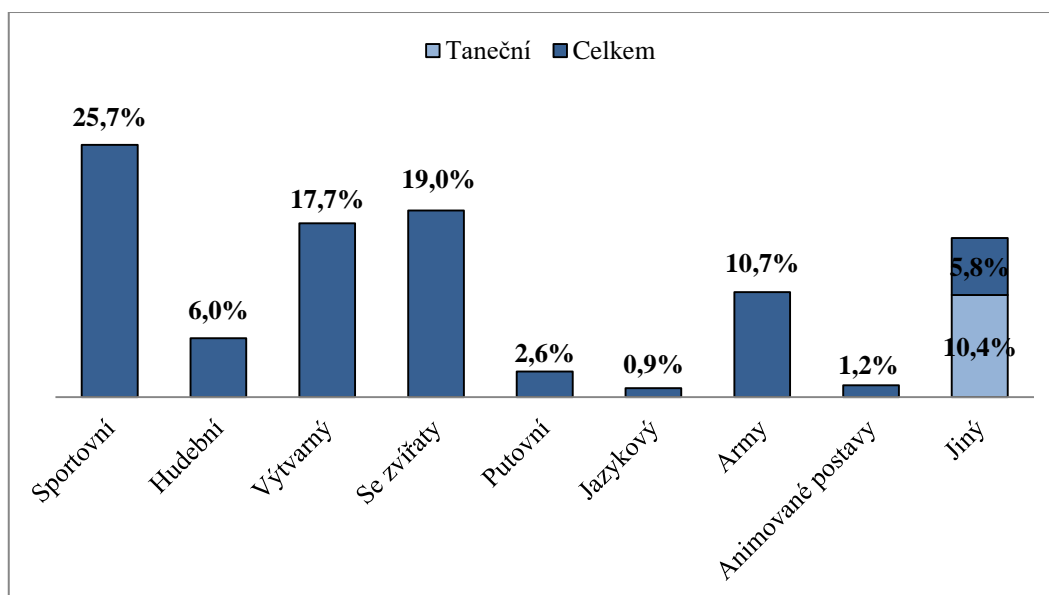
Z celkového počtu dotazovaných dětí bylo 57,1 % na pobytovém táboře a 42,9 % na příměstském. Při zodpovězení otázky č. 5 „Bez ohledu na to, na jakém LT se právě nacházíš, preferuješ?“, vyplývá, že **53,9 %** (což je 137 respondentů z celého výzkumu), **preferuje pobytový tábor** (obrázek č. 11), což je poměrně malá preference. U všech hledisek jsme zaznamenali velice nízký zájem o tábory putovního charakteru.

Obrázek 13 Preference typu tábora

Zaměření

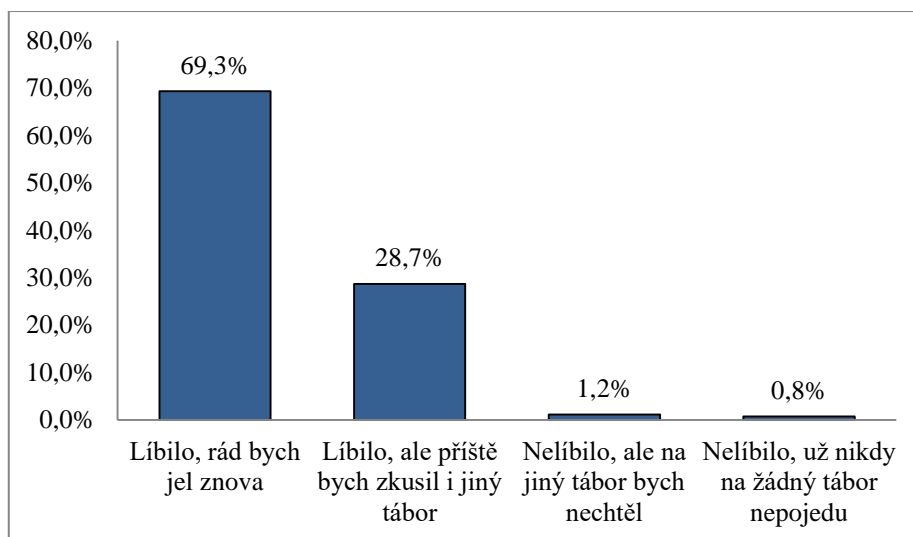
Respondentů jsme se v rámci otázky č. 14 dotazovali, jaké zaměření letního tábora by si vybrali příští rok. Otázka byla otevřená s tím, že zde byly vypsány i některé možnosti a předpokladem bylo, že si děti budou volit právě ty. Nejvíce oblíbené jsou tábory zaměřené na sport, zvířata a výtvarnou činnost (obrázek č. 12). Méně oblíbené jsou jazykové tábory (0,9 %), tato možnost zde byla uvedena především pro starší věkovou skupinu a mohli bychom je hodnotit jako tábor zaměřený na vzdělávání. Tábor zaměřený na animované postavy (1,2 %) byl do anketního lístku uveden naopak pro děti mladšího věku ve smyslu lepší představitivosti tématiky. **Sportovního tábora by se v následujícím roce zúčastnilo 25,7 %, tábora se zvířátky 19,0 % a výtvarného 17,7 %.** Z analýzy výsledků můžeme porovnat preferenci zaměření ve vztahu k preferovanému typu tábora. Příměstský tábor se zaměřením na zvířátka by si vybralo 33,9 % dětí (37 z celkového počtu 109). Téma „zvířátka“ se tak stalo dominantní volbou u dětí, které preferují příměstské tábory. Děti s preferencí na pobytové tábory si z 25,5 % (35 z celkového počtu 137) vybraly téma sport. Předem daných možností nevyužilo 16,2% respondentů, u nichž pozorujeme i jednu zajímavost. Celkem 41 dětí si zvolilo tedy úplně jinou možnost zaměření, ale 58,5 % (24 respondentů) z nich uvedlo, že by měly zájem zúčastnit se v příštím roce tanečního tábora. Tyto odpovědi zaznamenáváme pouze u dívek.

Obrázek 14 Zaměření tábora

Spokojenost

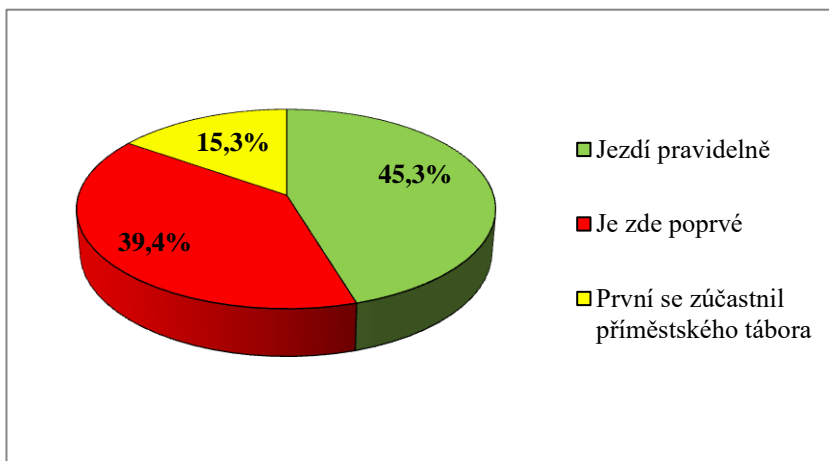
Závěrečná otázka anketového lístku zněla „Jak se ti na táboře líbilo?“, z níž je možné vyvodit, jaké procento respondentů má zájem se opět zúčastnit tábora s SVČ Krnov. **Spokojeno s táborem bylo 98 % dětí**, z čehož 176 (69,3 %) respondentů by jelo znova. Z toho můžeme usuzovat, že 69,3 % respondentů se může stát potencionálními klienty SVČ Krnov. Významná část 28,7 % dětí uvedlo, že by příště vyzkoušelo jiný tábor, to pro SVČ může znamenat, že si příště klient zvolí jiné téma nebo v negativním případě zvolí konkurenci. Pozitivním výsledkem je že pouhé 2% respondentů tábor nezaujal a uvedli, že se jim tábor nelíbil.

Obrázek 15 Spokojenost s táborem

Pravidelnost účasti na letním táboře SVČ

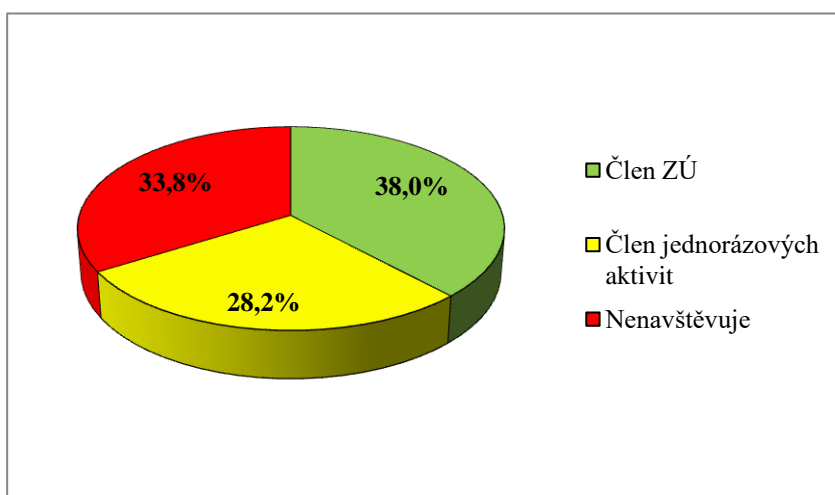
Při zkoumání ochoty opět se účastnit tábora se stejnou organizací je potřeba vzít v úvahu další faktory, kterým například může být to, zda s organizací jezdí pravidelně. Toto hledisko anketní lístek zjišťuje v rámci otázky č. 10 „Jezdíš s SVČ pravidelně?“. **Pravidelně s organizací na letní tábor vyrazí 45,3 % respondentů** (115 dětí z celkového počtu 254) a 15,3 % se před pobytovým táborem první zúčastnilo tábora příměstského (v tomto případě to mohl být tábor jarní či podzimní, téhož školního roku). Shrneme-li tyto data, zjistíme, že **pravidelně se účastní příměstských i pobytových 60,6% respondentů**. Neustále oslovujeme nové klienty, což potvrdilo 39,4 % respondentů (100 dětí z celkového počtu 254), kteří uvedli, že jsou na táboře poprvé.

Obrázek 16 Účast na letních táborech SVČ Krnov

Navštěvují respondenti SVČ Krnov během roku

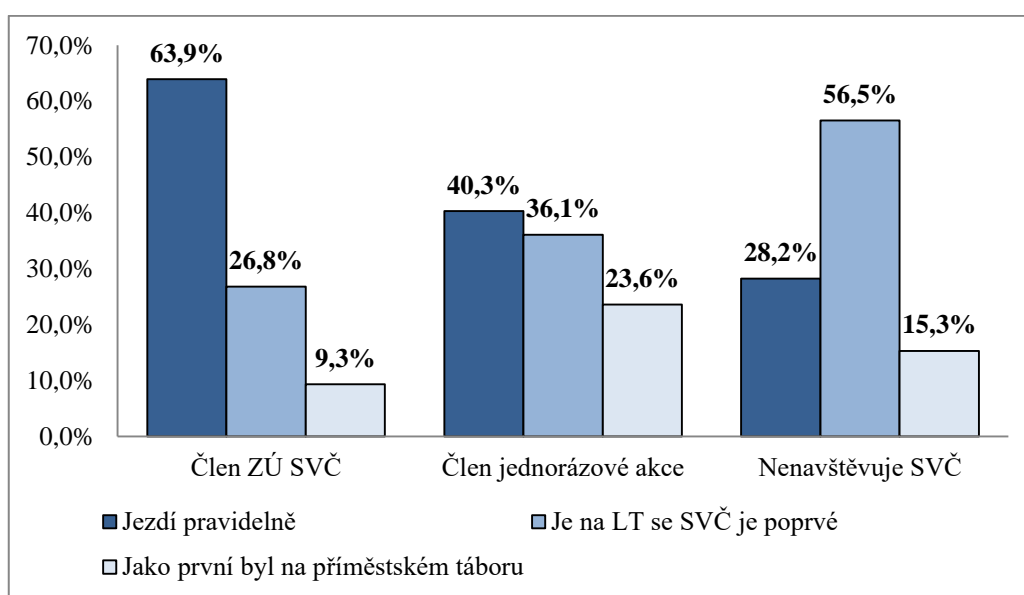
Zájmové útvary SVČ Krnov z výzkumného souboru navštěvuje 38 % z celkového počtu 254 respondentů. Zanedbatelný rozdíl činí poměr dětí nenavštěvující ZÚ SVČ (28,2 % členové jednorázových akcí a 33,8 % nenavštěvuje SVČ vůbec) a přitom jsou součástí jednoho z 9 letních táborů, které byly předmětem tohoto výzkumu. Tyto výsledky vyvracejí mou hypotézu o tom, že větší míru zastoupení budou mít právě členové ZÚ. Pokud bychom však zkoumali, zda respondent navštěvuje SVČ aniž by byl jejím pravidelným klientem, můžeme odpovědi sečíst, v tom případě nám vyjde, že **66,2 % (169) respondentů pravidelně navštěvuje SVČ na jednorázových akcích či je jejím pravidelným členem ZÚ**. Toto tvrzení nám také potvrzuje fakt, že při analýze výsledků několik respondentů uvedlo, že je členem ZÚ i se účastní jednorázových akcí.

Obrázek 17 Návštěva respondentů SVČ během roku

Návštěvnost SVČ Krnov ve vztahu k pravidelnosti vyjíždění na nabízené letní tábory

Členům ZÚ je přednostně prezentována nabídka letních táborů a mohou se tak stát jejich součástí. **Respondentů navštěvující ZÚ, kteří zároveň pravidelně jezdí na letní tábory** je celkový počet 62 dětí, což nám představuje **63,9 % z počtu členů ZÚ SVČ v rámci tohoto výzkumu (97)**. Vztáhneme-li tento poměr k celému vzorku, uvedlo tuto odpověď 24,4 %. První účast na letním táboře potvrdilo 56,5 % dětí, které SVČ vůbec nenavštěvují. V porovnání s respondenty, kteří již charakter tábora zažili na příměstském táboře (15,3 %) je tento výsledek dosti významný.

Obrázek 18 V jakém rozsahu respondenti navštěvují SVČ Krnov

6 DISKUZE

Letní tábory jsou oblíbenou formou cestovního ruchu u dětí a mládeže v období letních prázdnin. V České republice je velké množství nabídek letních táborů, proto nás zajímalo, čemu dávají děti a mládež přednost a podle čeho vybírají letní dětské tábory.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že **letních dětských táborů s SVČ Krnov se pravidelně účastní 45,3 %** dotazovaných a navíc 15,3 % se první zúčastnilo tábora příměstského. Můžeme tedy konstatovat, že tábory organizované SVČ Krnov, jsou oblíbené a mají svou jistou pravidelnou klientelu, která se jich účastní a také nemá problém získat novou. Hlavní slovo ve výběru tábora mají ze 45,7 % děti společně s rodiči. Podobné výsledky (59 %) prezentují Kotíková a Schwartzhoffová (2016) ve své práci „Dětské tábory jako produkt cestovního ruchu“. Dále v jejich výzkumu zaznamenáváme 42 % případů, kdy rozhodují děti o svém táboře sami. Respondenti tohoto výzkumu neprokazují samostatnost ve výběru tábora (18,9 %). Domníváme se, že důvodem také může být vysoké zastoupení dětí mladšího věku, které se ještě nedokáží relevantně rozhodnout a uspokojovat své potřeby.

Kvalita tábora se z nabídek organizací špatně hodnotí a takřka neexistuje veřejně komentovaný kanál, který by mohl táborové zájemce nějak ovlivnit či mu poskytnout odborné instrukce. Podrobné informace o svých táborech poskytuje i SVČ Krnov hned několika informačními zdroji. Pomocí výzkumu jsme se snažili najít tu **nejvýznamnější formu získávání informací, tou se stal internet**. Naším předpokladem je, že na tábor jsou klienti upozorněni pomocí sociálních sítí, které jsou fenoménem dnešní doby. Tuto domněnku také podporuje fakt, že se členská základna facebookové stránky SVČ Krnov neustále zvyšuje. Internet je dle mého názoru jeden z nejrozšířenějších informačních zdrojů vůbec. Konkrétně facebook se stal fenoménem v získávání prvotních informací o dění všeobecně. Na základě získaných informací z výzkumu jsem se na následujícím táboře, kde jsem dělala hlavního vedoucího na informování formou facebookových stránek zaměřila ještě více než doposud. Pozitivně se mi osvědčila „uzavřená facebooková skupina“ rodičů zúčastněných dětí. Během pobytu jsme zde zveřejňovali krátké komentáře o aktivitách dne i s fotografiemi. Odpadli nám tak večerní, dlouhotrvající telefonická komunikace dětí s rodiči pomocí mobilního telefonu vedoucích. Tento čas jsme mohli věnovat přípravě programu na následující dny. Rodiče mohli na příspěvky okamžitě reagovat a po návratu domů si tuto činnost pochvalovali a tvrdili, že večer mohli mít

„klidnější spaní“. Po ukončení tábora se ke skupině přidali účastníci tábora, kteří zde doposud sdílí své zážitky a stávají se z nich přátelé. Tato skupina v letošním roce posloužila k upozornění na následující ročník tábora a i proto jsme neměli problém tento tábor opět naplnit ba naopak, kdyby se dala kapacita rozšířit či uskutečnit dva turnusy nebyl byl s účastí problém.

Nás také zároveň zajímalo, jaké období respondent cítí jako to nejvhodnější pro prezentaci nabídky letních táborů. Výzkum prokázal, že nejvhodnější **dobou pro prezentaci nabídky táborů je konec školního roku (květen, červen)**. Z vlastní zkušenosti a z výše uvedeného velkého zájmu však vím, že rodiče stálých klientů, kteří mají oblíbený tábor či pedagoga se zájmem telefonují hned začátkem roku, protože si např. musí se zaměstnavatel určit řádnou dovolenou na celý rok. Rodiče se tak snaží vytvořit si harmonogram letních prázdnin a tábor do něj zakomponovat a tuto skutečnost děti nemusejí vůbec zaznamenat. V negativním případě pozdní propagace bychom se mohli setkat s nenaplněním táborů, protože i v této oblasti vzniká konkurenční boj.

Výsledky výzkumu ukázaly, že rozhodujícím kritériem tábora se stává téma. Názor zaměřit se na správnou formulaci tématu, který vystihuje přesný charakter tábora, prokazuje 48,1 % respondentů. Víme tak, že musíme zapůsobit na kvalitní a populární tematiku. Domníváme se, že vysoká preference tématu je také zapříčiněna faktem, že děti mladšího věku, kterých je ve výzkumu významnější množství si úplně materiální fakta neuvědomují a upřednostňují představivost. Což mne osobně při zpracovávání dat zaujalo je, že referencemi se řídí pouhých 5,5 % respondentů. Dnešní doba nahrává na to, aby si každý zjistil veškeré reference o produktech a službách na internetu, ale jde vidět, že děti především využívají při výběru svou představivost. To znamená, že pod dobře zvoleným názvem, který vystihne moderní tematiku, si dítě představí to co má rádo a má o to poté zájem. Tato skutečnost má souvislost i s předchozí propagací, protože pokud je na letáku správně vystihnuta tematika prostřednictvím obrázků a fotografií, je pro dítě snadnější si představit o čem daný tábor bude. Tímto konstatováním také zasahujeme do konkrétní volby zaměření tábora, která byla také předmětem výzkumu. Získané odpovědi bude SVČ Krnov brát, jako návod do následující táborové sezony. V roce 2016 provedla Silvie Králová ve své diplomové práci výzkum zaměřený na analýzu letních táborů věkově stejně starých respondentů. I z jejich výsledků vyplývá, že **dominantním zaměřením letních táboru je sportovní činnost**, jako je tomu i v mém případě. Ve stejném roce jako Králová (2016) agentura STEM/MARK vypracovala průzkum, u nichž také vede sportovní

zaměření ať už s konkrétním zaměřením či v obecném charakteru. Z mého pohledu je však důležitým kritériem pro volbu vhodného tábora i znalost hlavního vedoucího. Tento fakt si děti nemusejí vždy uvědomovat, protože daný pedagog je již na danou oblast zaměřen osobnostními vlohami a je tedy s danou tematikou úzce spojen. Tuto domněnku podporuje fakt, že 47,3 % respondentů pedagoga SVC Krnov a zároveň hlavního vedoucího tábora, na který respondent odjíždí, předem znalo. Z praktického hlediska nám toto tvrzení potvrzuje situace, že do výzkumu byl zapojen pobytový tábor, jehož hlavní vedoucí byl mezi pedagogy volného času úplný „nováček“ a vybral si zaměření doposud nezařazené. Tento tábor obsadil pouze z 50 %, v následujícím školním roce, již s naplněním kapacity na 99 % neměl problém. V nynějším roce se popularita jeho osoby a tématu tak interpretovala veřejnosti, že v měsíci březnu má plně obsazenou kapacitu (45 osob) a náhradníky k tomu.

Všechny již zmíněné vědecké práce se zabývají cenovým hlediskem táborů. Tato práce neobsahovala samostatnou otázku cenového rozptylu, protože už při tvorbě anketního lístku jsme konstatovali, že děti nedokáží objektivně posoudit finanční aspekty. Avšak v rámci otázky č. 11 “Podle jakého kritéria jste volili letní tábor?“, si cenu zvolilo jen 7,2 % respondentů, čímž se toto kritérium řadí takřka na závěr hodnocených. Musíme však připomenout, že tuto situaci přisuzujeme tomu, že na odpověď odpovídali děti a ne rodiče, které rozhodují o finančních možnostech rodiny.

Domnívala jsem se, že respondenti budou preferovat příměstský typ tábora před pobytovým. Tato domněnka také koresponduje s výkaznictvím činnosti SVC pro MŠMT, které zaznamenává pokles pobytových táborů a nárůst příměstských. Výsledky výzkumu však vykazují poměrně rovnoměrné rozptýlení odpovědí. Jen o trochu významnější rozdíl jsme zaznamenali u pobytového tábora, který preferovalo 53,9 % výzkumné jednotky. Králová (2016) ve svém výzkumu vyazuje významnější výsledky v preferenci pobytových táborů. Naopak již zmiňovaný výzkum agentury STEM/MARK ukazuje, že 60 % rodičů své děti posílá na tábory pobytové, čímž se přibližují našim výsledkům. K příměstským táborům přidávají komentář, že rodiče tuto možnost stále zvažují. **Můžeme tak konstatovat, že příměstské tábory se stávají oblíbeným fenoménem** a zájem o ně je takřka stejný jako je tomu u táborů pobytových. Analýzou webových SVC v MSK jsme zjistili, že v letošním roce střediska nabízejí množství příměstských táborů a z pobytových mají uvedeny jen ty tradiční, které opakují každý rok nebo plánují sportovní soustředění ZÚ. Zajímavým v tomto případě může být SVC Rýmařov, které nabízí pouze 1 pobytový a

8 příměstských táborů. Z praktického hlediska je logické, že střediska přecházejí na příměstské tábory, jsou finančně přínosnější a klient o ně má zájem. Organizaci nevznikají žádné velké náklady na realizaci, oproti pobytovým, kde se musejí zajistit zázemí ubytovací a stravovací. Rodiče u příměstských typů vidět také jisté výhody, může to např. být každodenní setkání s dítětem, případné okamžité odebrání dítěte z tábora nebo naopak v případě volné kapacity není obtížné pro rodiče tento pobyt realizovat (materiálně, finančně, časově, aj.) či se domluvit na účasti jen některých dní. Úplný úpadek můžeme pozorovat u putovních táborů, což bylo i naším předpokladem, ani naše organizace daný typ tábora neprovozuje. Z přehledu literatury víme, že putovními tábory se v dnešní době zabývají snad jen skautské oddíly.

Jistou zvláštnost ve svém výzkumu pozoruji při zpracování výsledků při porovnání délky táborů v návaznosti na typ tábora. **Z výsledků je patrné, že rozdíly v preferenci k jednotlivým délkám táborů nejsou markantní a ve výsledcích zaznamenáváme jistou podobnost.** Zarazilo mě však, že respondenti by raději jeli na pobytový tábor o délce 5 dní, i když SVČ Krnov nikdy v minulosti tak krátký tábor nenabízelo. Můžeme tuto situaci také vztáhnout na fakt, že účastníkům byl anketní lístek podáván na konci pobytu. Děti se již těšily domů a může se jim zdát, že je 10 dní dlouhá doba. ČRDM (2016), uvádí, že průměrná délka tábora u DDM a SVČ v ČR je 8 dní. Můžeme se tak zamyslet nad skutečností zda by nebylo vhodné v návaznosti na výsledky výzkumu a analýzy SVČ v ČR snížit celkovou pobytovou dobu.

Následující zjištěné výsledky jsou vztažené ke skutečnosti, zda si respondent zvolil, jako preferenční typ tábora příměstský či pobytový. Pozorovali jsme, zda ve vztahu k sociodemografickým parametrům respondenta existují rozdíly ve výběru. Výzkum dokázal, že 53,7 % dětí ve věku 6 – 10 let si zvolilo příměstský typ tábora. Nemůžeme však konstatovat, že by se jednalo o zcela preferenční typ, protože tábory pobytového charakteru věkovou kategorií ovlivnilo takřka totožně. Je, však důležité připomenou velké procento ovlivnitelnosti dané věkové skupiny ze strany rodičů. Domníváme se, že právě v tomto věkovém období rodiče do rozhodování dětí poměrně značně zasahují. Naopak **u 72,2 % dětí ve věku 11 – 15 let významně stoupá obliba účastnit se pobytových táborů.** Tato skutečnost může být zapříčiněna tím, že starší děti mají větší potřebu osamostatnění a také rodiče mohou při výběru zohledňovat fakt, že již starší dítě si dokáže poradit se situacemi, které na něj čekají.

Králová (2016) konstatuje, že děti bez rozdílu na tom zda pochází z města či vesnice vyhledávají pobytové tábory. V našem výzkumu můžeme pozorovat statisticky významnou preferenci u pobytového typu tábora u dětí bydlících na vesnici. U městských dětí nezaznamenáváme významné rozdíly ve výběru. Můžeme konstatovat, že výsledky jsou takřka totožné. Příčinou může být i fakt, že vzorku městských dětí je ve výzkumu značně více, a proto se jejich výsledky rozptýlily.

Kvalita odvedené práce pedagogů na táborech je vysoká. Pouhé 2% dětí byly natolik nespokojené, že příště již na tábor nepojedou. Pro SVČ to může znamenat, že o daného klienta může přijít a mohou příště jet s konkurencí. **Celkem bylo 98 % respondentů s táborem spokojeno a 69,3 % z nich by se stejného tábora zúčastnilo klidně znova.** Může to také souviset se situací, že pravidelně SVČ Krnov během roku navštěvuje významná část výzkumného vzorku. Děti mají blíže k nabídce táborů a také na něj může pozitivním slova smyslu působit daný pedagog, který tábor pořádá. Rodič je v pravidelném kontaktu s pedagogem a může si k němu vypěstovat jistou důvěru či se jen ptát na bližší informace s táborem spojené.

Ve výzkumném projektu si uvědomuji jistých limitů. Jedním z limitů, může být velikost a složení výzkumného vzorku. Abychom mohli výsledky použít i v jiných organizacích pořádající letní tábory museli bychom pracovat s větším vzorkem dětí z jiných SVČ či subjektů pořádající letní tábory. Aby si respondent uvědomoval veškeré souvislosti, musel by být ve starším věku, případně by bylo vhodné vyplňovat danou anketu přímo s rodičem. V tomto případě bych se však obávala návratnosti, která je díky využití metodě, výzkum provést přímo na táboře dostatečně vysoká. I přestože jsou v anketním lístku veškeré zkratky slov předem vysvětleny, narazili jsme na fakt, že jedinci se po pár vyplněných otázkách znovu doptávali na význam těchto zkratek pedagoga, který jim byl k dispozici. Proto dalším limitem výzkumu může být slovní formulace ankety.

Zajímavým námětem pro následující výzkumy a budoucí práce by se mohlo stát porovnání získaných výsledků s výsledky veškerých SVČ v Moravskoslezském kraji. Pro tuto potřebu by mohl sloužit i již vytvořený anketní lístek, který by si každé SVČ mohlo přizpůsobit vnitřním potřebám. Vzhledem k informaci od ČRD, že se v letošním roce zaměřují právě na statistiku pobytových táborů pořádající střediska volného času, by bylo zajímavé námi získaná data porovnat i s daty celorepublikovými. SVČ Krnov by tak mohlo zjistit, jaká kritéria jsou oblíbená jinde a případně jakým směrem se ubírat.

7 ZÁVĚR

Diplomová práce byla zaměřena na analýzu výběrových faktorů dětí ve volbě letních dětských táborů organizovaných Středisky volného času. Výzkum se konkrétně zabýval otázkami, jaké mají děti preference při výběru tábora a podle jakých parametrů si pobyt na letním táboře vybírají. Výsledky práce měly mít taky praktický dopad na organizaci, kde byl výzkum konán. Středisko volného času Krnov je jediným svého druhu v regionu Krnovsko a eviduje klientelu ze všech 25 obcí. Toto zařízení je přístupné všem bez rozdílu věku, kteří mají zájem o zájmovou činnost. Anketní lístek byl distribuován na 9 realizovaných táborech, návratnost byla 94 %. Výzkumný soubor činil 254 respondentů, dívky zaujímaly 59,8 % a chlapci 40,2 %.

Ze shromážděných dat jsme získali představu, jakým způsobem klientela vnímá SVČ Krnov, a zároveň jsme analyzovali způsob jejich výběru, kterému teď můžeme naši práci přizpůsobit. Na základě výsledků jsme zjistili, že preferenčních 45,7 % respondentů vybírá tábor společně se svými rodiči, čímž si odpovídáme na první výzkumnou otázku.

Jelikož je táborová činnost postavena na komerci, začali jsme se aktivně zajímat, čemu dávají klienti v propagaci nabídky letních táborů přednost. Z výzkumu vyplynulo, že bychom se měli zaměřit na propagaci formou internetu a využít tak obsáhlou základnu sociální sítě. Jistým zjištěním bylo, že vhodnou dobou propagace jsou měsíce květen a červen. 50 % respondentů se právě v tuto dobu rozhoduje o svém letním táboře. S tímto tvrzením však nesouhlasíme a snažili jsme se dosavadní propagační dobu obhájit skutečností, že u shodné části respondentů zaznamenáváme výběr tábora společně s rodiči, kteří tábor mohou mít vybraný již dříve, tato změna by mohla způsobit odchod klientů ke konkurenci.

Touto částí odpovídáme hned na dvě výzkumné otázky, které jsou orientovány na kritéria výběru a zaměření letního tábora. V případě volby kritéria 48,1 % dětí uvedlo nejčastěji možnost výběru tábora podle tématu. Zajímavým výsledkem je i volba dle hlavního vedoucího, kterou si zvolilo 15,1 % a stála se tak druhou nejčastější odpovědí. Hlavní vedoucí může děti ovlivnit v zájmových útvarech či na jiných akcích SVČ. Toto tvrzení potvrzuje skutečnost, že hlavního vedoucího znalo 47,3 % dětí již před odjezdem. Ze získaných výsledků můžeme konstatovat, že mezi nejvyhledávanější tábory na Krnovsku budou ty se zaměřením na sport 25,7 %, zvířátka 19 % a tvoření 17,7 %.

Výzkumem bylo prokázáno, že celkový výzkumný soubor takřka nevykazuje preferenční typ tábora. Pobytové tábory si vybírá 53,9 % a příměstské 42,9 %. Jednou

z výzkumných otázek jsme se snažili zachytit, zda výběr ovlivňuje věk, pohlaví a bydliště respondentů. U chlapců nepozorujeme významné rozdíly v preferenci. Dívky však raději jezdí na tábor příměstský (58,6 %). Děti mladšího školního věku se s malým rozdílem raději účastní příměstského typu (53,7 %), významný rozdíl je však u dětí starších, které si volí tábory pobytové (72,2 %). Posledním aspektem výběru, na jehož konkrétní hodnoty se výzkumné šetření zaměřilo, je bydliště. Městské děti významně nepreferují ani jeden typ opakem je tomu u dětí vesnických, které si vybírají tábory pobytové (65,1 %).

Při analýze vhodné délky pobytového a příměstského tábora jsme nezaznamenali významné rozdíly v preferenci. Avšak jistý rozdíl pozorujeme u obou variant v 5 denní lhůtě u příměstského je to 31,8 % a u pobytového 28,8 %.

Na výzkumnou otázku týkající se zájmu klientů o tábory pořádané SVČ Krnov můžeme odpovědět dvojím způsobem. Pravidelně na tábory příměstské i pobytové dochází 60,6 % respondentů. Nově oslovení klienti zaujímají ve výzkumu 30,4 %. Pozitivním výsledkem je že pouhé 2 % respondentů tábor nezaujal a uvedli, že se jim tábor nelíbil, z toho vyplývá, že 98 % dětí bylo spokojeno a přitom by z toho 69,3 % jelo na stejný tábor znova, mohou se tak stát i potenciálními pravidelnými klienty SVČ Krnov.

Získané výsledky jen potvrzují, že aspekty výběru letního dětského tábora se v každé rodině mohou diametrálně lišit. Pro SVČ Krnov z toho plyne, že je potřeba vytvořit komplexní nabídku, která zaujme všechny potenciální klienty SVČ Krnov. Na základě výsledků se domnívám, že výše stanovený cíl práce byl splněn. Konstatujeme, že dívky preferují tábory příměstského typu se sportovním zaměřením a to nejlépe taneční tematikou. Mládež ve věku 11 - 15 let má zájem o pobytové tábory. Mladším dětem je vhodné nabídnout varianty i příměstských i pobytových, protože je předpoklad, že vybírat budou ve spolupráci s rodiči, kteří na dítě přenesou své preference vzhledem k jiným okolnostem. Městské děti nevykazují jisté preference naopak je tomu u dětí vesnických, kterým jsou příjemnější tábory pobytové.

Na veškeré výsledky a stanoviska bude oddělení prázdninové činnosti SVČ Krnov přihlížet při následující tvorbě nabídky letních dětských táborů. Nyní je možné vytvořit dětem tábory na míru dle osobnostních charakteristik spojených se získanými preferencemi jednotlivých osobnostních charakteristik získaných na základě tohoto výzkumu. Zároveň v práci mohou organizátoři letních dětských táborů nalézt informace, které jim pomohou při plánování akce tohoto charakteru či na jaké důležité aspekty se zaměřit.

8 SOUHRN

Tématem práce jsou dětské letní tábory jako forma cestovního ruchu, tedy zotavovací akce či jiná prázdninová činnost, mezi kterou můžeme řadit i fenomén dnešní doby tábory příměstské. Cílem práce je analýza vybraných faktorů týkajících se účasti dětí a mládeže na dětských táborech u dětí ve Středisku volného času Krnov. Důležitým aspektem bylo získat konkrétní informace a zpětnou vazbu o potřebách a zájmu klientů o tábory organizované SVČ Krnov. V teoretické části jsou podrobně popsány klíčové pojmy práce, historie a legislativní ukotvení dnešní táborové činnosti. Blíže je také specifikována struktura a obsah činnosti organizace, která je předmětem výzkumu. V praktické části jsme analyzovali současný stav táborové činnosti v SVČ Krnov v porovnání s ostatními středisky volného času Moravskoslezské kraje. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že specifické parametry jedince ovlivňují výběr konkrétního tábora. Statisticky významné vzorce chování můžeme pozorovat u věkové rozlišnosti, konkrétně děti staršího věku inklinují k pobytovým táborům stejně jako děti z vesnice. Bez přihlédnutí na osobnostní charakteristiky jedinců se však neprojevila statistická významnost preferovaného typu tábora. Výběr letního tábora je dle tohoto výzkumu specifický pro každého jedince. Z šetření vyplývá, že organizace SVČ Krnov se však může zaměřit na internetovou formu propagace a zapracovat na definování vhodného tématu, které se stalo dominantním kritériem ve výběru tábora. V diskuzi jsou získané výsledky porovnávány s již provedenými výzkumy, nejvýznamnější výsledky jsou pak shrnuty v závěru.

9 SUMMARY

The theme of the work is the children's summer camps as a form of tourism, i.e. recovery activities or other holiday activities, among which we can include today's phenomenon of suburban camps. The goal of the thesis is analysis of selected factors relating to the participation of youngsters and young people in children's camps aimed at children at the Leisure Centre in Krnov. An important aspect was to obtain specific information and feedback on the needs and interests of clients in camps organized by the Leisure Centre in Krnov. The theoretical part describes in detail key concepts of work, history and legislative foundations of today's camp activities. The structure and the content of the organization's activities that are the subject of the research is also more thoroughly specified. In the practical part we analysed the current state of camp activities at the Leisure Centre in Krnov in comparison with other leisure centres of the Moravian-Silesian Region. The results of the questionnaire survey show that the specific parameters of the individual influence the selection of the particular camp. Statistically significant patterns of behaviour can be observed in the age differences, particularly elderly children tend to stay in suburban camps as well as children from villages. However, without taking into account the personality characteristics of the individuals, the statistical significance of the preferred type of camp did not appear. According to this research, summer camp selection is specific to each individual. The survey indicates that the Leisure Centre in Krnov, however, may focus on the internet form of advertising and work on defining a suitable topic that has become the dominant criterion in the selection camp. The obtained results are compared with the researches already carried out in the discussion and, the most significant results are summarized in the conclusion.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Aust, O. (2016). *Nová čísla: Snapchat má přes půl milionu Čechů*. Médiář [vid. 2017-09-22]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/nova-cisla-snapchat-ma-pres-pul-milionu-cechu/>
- Badura, P., Sigmundova, D., Sigmund, E., Geckova, A. M., van Dijk, J. P., & Reijneveld, S. A. (2016). Participation in organized leisure-time activities and risk behaviors in Czech adolescents. *International journal of public health*, 62(3), 387-396.
- Barlas, A., Kouthouris, Ch., Kontogianni, E. & Boutselas V. (2011). Participation in children's adventure camps in greece: Relationships between incentives and loyalty. *Department of Physical Education & Sport Science, University of Thessaly, Greece*, 18(4).
- Bendl, S., Blažková, V., Linková, M., Mojžíšová, J., Pávková, J., Syřiště, I., & Zvírotský, M. (2015). *Vychovatelství učebnice teoretických základů oboru*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Benkő, Z., Modi, I., & Tarkó, K. (Eds.). (2017). *Leisure, health and well-being: a holistic approach*. Cham, Switzerland: Palgrave Macmillan.
- Beránek, J. (2013). *Moderní řízení hotelového provozu*. Praha: MAG Consulting.
- Best, S. (2010). *Leisure Studies: Themes and Perspectives*. Sage Publications.
- Bocan, M., Hošková, I., Machalík, T., Maříková, H., Spálenský, A., & Zajíc, J. (2012). *Děti v ringu dnešního světa: hodnotové orientace dětí ve věku 6 až 15 let*. Praha: Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.
- Burda, J. (Ed.). (2008). *Tábory a další zotavovací akce*. Praha: NIDM.
- Česká rada dětí a mládeže. (2017). *ČRDM – výsledky šetření Tábory 2016-2017*. [vid. 2017-10-07]. Dostupné z: <http://crdm.cz/clanky/aktuality/crdm-vysledky-setreni-tabory-2016-2017/>
- CCUSA (n.d.). *Druhy táborů*. Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web: <http://www.ccusa.cz/PROGRAMY/Camp-Counselors-USA/Druh%C3%A1bor%C5%AF>
- CK Alexandria (n.d.). *Animační programy*. Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web: (www.alexandria.cz/ceske-animacni-programy)
- CK Topinka (n.d.). Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web: <http://www.tabory.cz/>

- Dočekal, D. (2017). Snapchat prý nepřezijí rok 2017, 15 % účtů na Twitteru jsou roboti a jak může iPad porazit PC. *Lupa.cz* [vid. 2017-09-22]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/snapchat-pry-neprezije-rok-2017-15-uctu-na-twitteru-jsou-roboti-a-jak-muze-ipad-porazit-pc/>
- Drobná, D. & Morávková, E. (2004). *Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost*. Fortuna.
- Duffková, J., Urban, L. & Dubský, J. (2008). *Sociologie životního stylu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- Fojtík, I. (2011). *Vybrané kapitoly z rekreologie*. Ostrava: Pedagogická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě.
- Fokus (n.d.). *Třesky plesky – pobytový tábor*. Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web: <http://www.fokusnj.cz/tabory-2018-a-soustredeni/1461-tresky-plesky-pobytovy-tabor>
- Franclová, M. (2013). *Zahájení školní docházky*. Praha: Grada.
- Galvasová, I. et al. (2008). *Průmysl cestovního ruchu*. Praha: MMR ČR.
- Gram, M. (2005). Family Holidays: A Qualitative Analysis of Family Holiday Experiences. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*. 5. 2 - 22.
- H+H, tábor který žije(n.d.). *Letní tábor*. Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web: <http://www.haha.cz/akce/letni-tabor/>
- Hofbauer, B. (1960). *Současný stav, výsledky a problémy letních pionýrských táborů*. Retrieved 14. 3. 2018 from the World Wide Web: http://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika/?attachment_id=6014&edmc=6014.
- Hofbauer, B. (2004). *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál.
- Holman, R. (2011). *Ekonomie*. Praha: C.H. Beck.
- Henderson, K. A., Whitaker, L. S., Bialeschki, M. D., Scanlin, M. M., & Thurber, C. (2007). Summer camp experiences: Parental perceptions of youth development outcomes. *Journal of Family*, 28(8), 987-1007.

- Hickerson, D. B. & Henderson A. K (2014). Opportunities for Promoting Youth Physical Activity: An Examination of Youth Summer Camps. *Journal of Physical Activity and Health*. 11,199-205
- Chvála, T. (2016). *Já, JůTuber 2*. Praha: Street Light Production.
- Indrová, J., Jarolímková, L., Kiráľová, A., Mlejnková, L., Petrů, Z. & Štěpanovská, R. (2008). *Cestovní ruch pro všechny*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.
- Jafari, J. & Xiao, H. et al. (2016). *Encyclopedia of Tourism*. Dordrecht: Springer.
- Jansa, P., Jůva, V., Kousourek, J., Svozil, Z., & Kovář, K. (2012). *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum.
- Kalman, M. & Vašíčková, J. et al. (2013). *Zdraví a životní styl dětí a školáků*. Univerzita Palackého v Olomouci.
- Kotíková, H. (2013). *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing,
- Kotíková, H. & (2017). Dětské letní tábory jako forma juniorského cestovního ruchu. a.s.*Studia turistica*. 8(1), 7-18.
- Kotíková, H. & (2016). Children's Camps as a Tourism Product – A Case Study. *Czech Journal of Tourism*. 2, 189-202.
- Kozak, M. & Decrop, A. (2009). *Handbook of tourist behavior: theory & practice*. New York: Routledge.
- Kozak, M. & Kozak, N. (2016). *Tourist behaviour: an international perspective*. Boston: CABI.
- Králová, S. (2016). *Analýza faktorů ovlivňujících účast na letním táboře žáků základních škol v okrese ústí nad orlicí*. Diplomová práce, Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury, Olomouc.
- Linderová, I. (2015). *Cestovní ruch teoretická a právní východiska*. Praha: Jan Fischer, Nakladatelství IDEA SERVIS, společnost.
- McCabe, S., Minnaert, L & Diekmann, A. et al. (2011). *Social Tourism in Europe*. Bristol: Channel View Publications.
- Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J. & Novák, P. et al. (2010). *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: Sdružení SCAN.

- Miovský, M. et al. (2012). *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování*. Praha: Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze ve vydavatelství Togga.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2012). *Letní tábory*. Retrieved 19. 2. 2018 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/mladez/letni-tabor>
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (n.d.). *Jak poznat dobrý tábor*. Retrieved 19. 2. 2018 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/mladez/jak-poznat-dobry-tabor>.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (n.d.). *Střediska volného času*. Retrieved 19. 2. 2018 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu>.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (n.d.). *Zájmové vzdělávání*. Retrieved 19. 2. 2018 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2001). *Bílá kniha. Národní program rozvoje vzdělání*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání – nakladatelství Tauris.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu. (2018). *Počty živností dle oborů v jednotlivých krajích*. Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/statistika-zivnosti--222296/>
- Palatková, M. (2011). *Mezinárodní cestovní ruch*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Pávková, J., Hájek, B., Hofbauer, B., Hrdličková, V. & Pavlíková, A. (2008). *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*. Vyd. 4. Praha: Portál.
- Pávková, J. (2014). *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta.
- Polomis K. & Machytka Z. (1983). *Pionýrské tábory ROH 5 – Abeceda vedoucího*. Praha: Práce.
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. (2005). VÚP Praha.
- Ryglová, K. (2009). *Cestovní ruch – soubor studijních materiálů*. Ostrava: KEY Publishing s. r. o.

Ryglová, K., Burian, M. & Vajčnerová. I. (2011). *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, a.s.

Seifertová, V. (2003). *Marketing v lázeňském cestovním ruchu*. Praha: Pragoline.

Skauting (n.d.). Retrieved 11.4.2018 from the World Wide Web: <https://www.skaut.cz/>

Small, J. (2008). The absence of childhood in tourism studies. *Annals of tourism Research*. 35(3), 772 - 789.

STEM/MARK. (2014). *Příměstský tábor = oblíbený kompromis*. Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web: <http://www.stemmark.cz/primestsky-tabor-oblibenykompromis/>

STEM/MARK. (2016). Pořadatel je rozhodující kritérium pro letní tábor. Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web: <https://www.stemmark.cz/poradatel-je-rozhodujici-kriterium-pro-letni-tabor/>

SVČ Krnov (n.d.). *Zájmové útvary*. Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web: (<http://www.svckrnov.cz/zajmove-utvary>).

Šafr, J., & Patočková, V. (2010). Trávení volného času v České republice ve srovnání s evropskými zeměmi. *Naše společnost (Our Society)*, 2(8), 21-27.

Šauer, M., Vystoupil, J., Holešinská, A., Palatková, M., Pásková, M., Zelenka, J., Fialová, D., Vágner, J., Halánek, P., Repík, O., & Petr, O. (2015). *Cestovní ruch*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta.

Tábory stan (n.d.). Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web: <http://www.tabory-stan.cz/>

Thorová, K. (2015). *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Praha: Portál.

Veřejná databáze statistického úřadu (n.d.). Retrieved 11. 4. 2018 from the World Wide Web:<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky&katalog=30848>

Zapletal, M. (1969). *Jak vést tábor*. Praha: Mladá fronta.

Zákony a vyhlášky

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Dokumenty

Z 15-01. Výkaz o činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže.

11 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

OBRÁZKY

Obrázek 1 Ilustrace vztahů mezi pojmy volný čas, cestovní ruch a rekreace	10
Obrázek 2 Vliv rodičů na děti ve vztahu k volbě životních oblastí	15
Obrázek 3 Ukázka výzkumu trávení volného času.....	16
Obrázek 4 Trávení volného času o víkendu dětmi ve věku 13-15 let.....	18
Obrázek 5 Druhy cestovního ruchu (autorka).....	21
Obrázek 6 Výběr tábora	55
Obrázek 7 Začátek plánování letního tábora	55
Obrázek 8 Informační zdroje	56
Obrázek 9 Kritéria volby letního tábora	57
Obrázek 10 Znal respondent vedoucího	58
Obrázek 11 Preferovaná délka u pobytového/příměstského typu tábora	59
Obrázek 12 Preference příměstského/pobytového typu tábora ve vztahu jednotlivých hledisek	60
Obrázek 13 Preference typu tábora.....	60
Obrázek 14 Zaměření tábora.....	61
Obrázek 15 Spokojenost s táborem	62
Obrázek 16 Účast na letních táborech SVČ Krnov	63
Obrázek 17 Návštěva respondentů SVČ během roku.....	63
Obrázek 18 V jakém rozsahu respondenti navštěvují SVČ Krnov.....	64

TABULKY

Tabulka 1 Počet škol a žáků v ČR a Moravskoslezském kraji	38
Tabulka 2 Počty členské základny nestátních neziskových organizací za rok 2018	42
Tabulka 3 Shrnutí hlavních zjištění šetření Tábory 2016-2017.....	43
Tabulka 4 Počty Zotavovací akcí a množství účastníků za poslední roky	44
Tabulka 5 Návratnost dat u jednotlivých typů táborů.....	50
Tabulka 6 Porovnání táborové činnosti u SVČ celého Moravskoslezského kraje a SVČ Krnov	52
Tabulka 7 Táborová činnost v celé ČR.....	53
Tabulka 8 Vymezení výzkumného souboru	54

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – Anketní lístek

Příloha 2 – Přehled právních a legislativních předpisů

Příloha 3 – Lokalizace Krnovska

Příloha 4 – Nabídka letních táborů SVČ Krnov pro školní rok 2015/2016

Příloha 1 – Anketní lístek

Dobrý den, jsem studentkou Fakulty tělesné kultury Palackého univerzity v Olomouci. Prosím Tě o vyplnění následujícího dotazníku, který je zaměřen na pobyt na letním táboře. Vyhodnocení bude anonymní, proto nepřipisuj své jméno, informace budou použity pouze pro účely mé diplomové práce. Vybranou odpověď označ následovně:

Správně

nebo čitelně vypiš. Odpovědi směřuj k táboru, na kterém se právě nacházíš. Děkuji za vyplnění Jiřina Míčková.

1. Jsem:

- Chlapec Dívka

2. Je mi let.

3. Bydlím:

- Ve městě Na vesnici

4. Navštěvuješ SVČ Měďa, Krnov?

- Ano, jsem členem zájmového útvaru
 Ano, účastním se jednorázových akcí
 Ne

5. Bez ohledu na to, na jakém LT se právě nacházíš, preferuješ?

- Příměstský tábor
 Pobytový tábor
 Putovní tábor

6. Jak si vybral tábor?

- Sám
 Vybrali mi rodiče
 Společně s rodiči
 Podle kamaráda

7. Kdy doma začínáte plánovat program na prázdniny?

- Hned po skončení prázdnin
 Po novém roce (leden, únor)
 Na jaře (březen, duben)
 Ke konci školního roku (květen, červen)
 Moc neplánujeme, rozhodujeme se až v průběhu prázdnin

8. Jaká délka tábora by ti vyhovovala?

Pobytový Příměstský:

- 5 dní 3 dny
- 7 dní 5 dní
- 10 dní 7 dní
- 14 dní 10 dní
- Jinak dlouho Jinak dlouho

9. Kde si získal informace o táboře?

- Z letáku
- Z brožurky
- Ze zájmového útvaru
- Z internetu
- Od kamaráda
- Jinak

10. Jezdíš s SVČ Měďa pravidelně?

- Ano
- Ne, jsem tady poprvé
- Jako první jsem se zúčastnil příměstského tábora

11. Podle jakého kritéria sis vybral LT?

- Dobré reference (slyšel si o něm od známých)
- Cena
- Vedoucí
- Téma
- Lokalita (příroda, město,..)
- Zázemí (ubytování, elektřina, voda,..)
- Termín
- Jinak

12. Znal si hlavního vedoucího tábora?

- Znal/a jsem ze ZÚ
- Znal/a jsem z jiné akce (napiš jaké))
- Jezdím s ním pravidelně na tábory
- Neznal/a

13. Byl si v předchozích letech účastníkem LT?

- Ano s SVČ Měďa,
- Ano s jinou organizací
- Ne jsem poprvé na LT

14. Jaké zaměření LT by sis vybral na příští rok (například: sportovní, hudební, výtvarný, se zvířaty, putovní, jazykový, army, animované postavy,...)?

.....

15. Jak se ti na táboře líbilo?

- Líbilo, rád/a bych jela znova
- Líbilo, ale příště bych zkusil/a i jiný tábor
- Nelíbilo, ale na jiný tábor bych nechtěl
- Nelíbilo, už nikdy na žádný tábor nepojedu

Příloha 2 - Přehled právních a legislativních předpisů

Zákony:

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky,

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod,

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů,

Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím,

Zákon č. 89/202 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů,

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím,

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor,

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví,

Zákon č. 148/2004 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti,

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění platných předpisů,

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském a jeho novelu 81/2005 Sb.,

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí,

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů,

Zákon č. 274/2003 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku veřejného zdraví.

Vyhlášky:

Vyhláška MZ ČR č. 148/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti,

Vyhláška MZ ČR č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných.

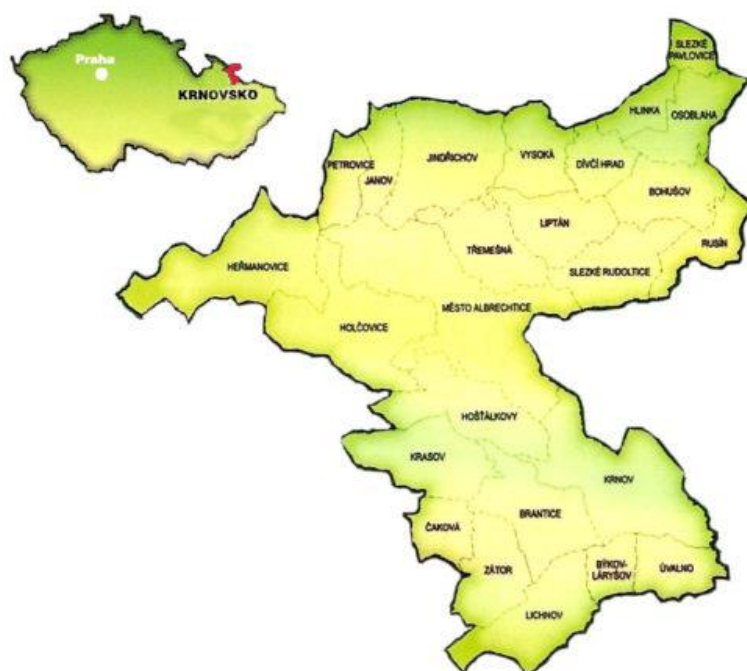
Další:

Deklarace práv dítěte,

Úmluva o právech dítěte (zákon 104/1991 Sb.),

Sdělení MŠMT k pořádání dětských táborů.

Příloha 3 - Lokalizace Krnovska

Zdroj: Mikroregion Krnovsko (<https://www.mikroregionkrnovsko.cz/>)

Příloha 4 – Nabídka letních táborů SVČ Krnov pro školní rok 2015/2016

LETNÍ POBYTOVÉ TÁBORY:

1. MĚSTA, KTERÁ ZNAMENAJÍ SVĚT
Vedoucí: Mgr. Veronika Kozlíková Termín: 1. 8. - 10. 8. 2016
2. DOBRODRUŽSTVÍ S KAMARÁDY Z MADAGASKARU
Vedoucí: Bc. Marcela Michálková Termín: 15. 8. - 23. 8. 2016
3. MILITARY
Vedoucí: Bc. Jiřina Míčková Termín: 20. 7. – 29. 7. 2016
4. TAJEMSTVÍ STARÉ CHALOUPKY
Vedoucí: Mgr. Eva Moslerová Termín: 11. 7. -17. 7. 2016

LETNÍ PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY:

5. CYKLO TÝDEN
Vedoucí: Bc. Jiřina Míčková Termín: 11. 7. – 15. 7. 2016
6. KDO SI HRAJE, NEZLOBÍ
Vedoucí: Bc. Marcela Michálková Termín: 1. 8. - 5. 8. 2016
7. ŠIKULOVÉ
Vedoucí: BcA. Petra Tomášková Termín: 8. 8. - 12. 8. 2016
8. CESTA KOLEM SVĚTA ZA 5 DNÍ
Vedoucí: Bc. Lucie Buchtová Termín: 15. 8. – 19. 8. 2016

LETNÍ SOUSTŘEDĚNÍ:

9. TANEČNÍ LÉTO S TS FLASH
Vedoucí: Mgr. Tereza Valášková Termín: 7. 8. – 13. 8. 2016